18-ter Jahrgang Nr. 76. Jüdische Pester Zeitung. Freitag, 2. Juli 1886.

Redaction u. Administration befinden sich: BUDAPEST, Hochstrasse Nr. 1.

Pränumerations-Preis:
Für Oesterreich-Ungarn
Ganzjährig 8 Gulden östr. W.
Halbjährig 4 Gulden östr. W.
Vierteljährig 2 Gulden östr. W.

Für's Ausland
Ganzjährig 9 Guld. — kr. ö. W.
Halbjährig 4 Guld. 50 kr. ö. W.
Vierteljähr. 2 Guld. 25 kr. ö. W.

Pränumerationen werden jeden Tag entgegengenommen.
Anoncen werden nach ausliegendem Tarif berechnet.

יידישע פעסטער צייטונג

פאָליטישעס אָרגאַן. ערשיינט וואָכענטליך דריימאָל.

רעדאַקציאָן אונד אַדמיניס-
טראַציאָן בעפינדען זיך:
בודאַפּעסט,
האָכשטראַסע נומ׳ 1.
פּראַנומעראַציאָנס-פּרייס:
פיר אָסטערייך-אונגארן
גאַנציעהריג 8 גולדען אָסטר. וו.
האַלבייעהריג 4 גולדען אָסטר. וו.
ווירטעלייעהריג 2 גולדען אָסטר. וו.
פיר אויסלאַנד
גאַנציעהריג 9 גולד. — קר. ג. וו.
האַלבייעהריג 4 גולד. 50 קר. ג. וו.
ווירטעלייעהר. 2 גולד. 25 קר. ג. וו.
פּראַנומעראַציאָנען
אישרען יעדען טאָג אנגענומען-
ווערדען.
נאַך פּרייסליסטען טאַריף בערעכנעט.

בודאַפּעסט, פרייטאָג כט׳ סיון התרמ״ו. Erscheint wöchentlich dreimal. אכטצעהנטער יאהרגאַנג נר. 76. 1886.

בודאַפּעסט אין פרעסבורג.

דיא צווייטע הייל אינזערעס נאָכסטן טאָגעס.

דיא פערמוטונג, דער ווייז אין אינזערער לעצטען נומער איבערזיכט געגעבען, ״איז ניכט אינבעגרינדעט. אין פרעסבורג האט זיך דאס אנגלויבליכע ערגעבניס געטהאן, דאס אינגנס נאָך חדש, אינעם צו״ל, אין דעם זעלבסט דיא גענוגע נור מיט ערשרעכט אונד האבאכטונג שפּרעכען, אינד גראבשטאטטע, דארט ווא אים גלייכזאם דאס האטטע, ניכט געוואהרט וואָרדען. דיא זאכע איז אינגעהעלליך אונד ווייסט איין דיא צושאנדע אין דער פרעסבורגער געמיינדע אינגען זא טרעטען שאטטען, דאס ווי אינז צו ערקלאָרען בעאיפער, דאס דער ווייז גאנטע שחיל דער פרעסבורגער געמיינדע אבער דאס אנערקענען דעם חברה קדישא גבאי, מיטעל אבגעלעס אונד פערשטעלט איז, ווא דיא אנדשאנדס אונד – אויסשוסטמיטגלידער דער דזעזען אדטהאראסעגעמיינדע, דיא קיינע דאטטע, קיינע מיטע אונד קיינע צייט געשאנט, אים דען וילדען דעם גראבען טאדטען צו אנלייהען, נאך פרעסבורג געבילט זונד, אים דארט דיא בשטערע אחדזעהטונג מאכען צו מוסען, דאס פרעסבורג אייגסט ווא הייטטע אונד פרהדען דער ווישען געמיינדען אינגאנדס געוויעזען איזט.

דיא דזעזיגע אדטהאראטקען געמיינדע האטטע טאגסאָרדער דאס אנשטאנדסמשטגליעד הערדן שאבבערגער (ניכט דען ווישען עדעלמאנן זאגדען דען עדדען ווישען) נאך פרעסבורג עגטזענדען, אים דיא דארטיגע חברה אונד געמיינדע אָן דער אנזטאָס דעם טאדטען דבר אין קענטניס צו זעטצען. דערד מאטער אבעדעס דיעס איינע חברה ״שעיר אינטערעסאנט״, דיא דען בעשטיטס אים, די חיים סופר, ניכט נור ניכט אין דיא דיעזע דער רבנים, זאנדערן ניכט אינמאל איין דעם בעגראבנישפּלאטצע דער חברה איינען פּלאטצ צו געבען אב דיא חברה איינע גראסע גערלסטמע (אנגעבליך פיר״טער 800 אונד שאטער 600 גולדען) פערלאנגטע, אדער אב זיא דיך איין איין אינע תקנה (פערארדנונג) בעדיעטע, ליט יעלבער אין ניכט משגליעך דער חברה איין דעם חברהפלאטצע ניכט בעגראבען זיערען קאנגע ראהיבער זיך ווי אין אנגלאנד געגלעבט זיך דענן דיא צוזקגעקעדרטען הויזגען געמיינדשטגליעדער זעלבסט שאמען זיך הויזטער אויסגעגעבען צו געבען. דיא דעם אבער דיא אומער, דערד עדזאהנטע בעשלוסס איזט אינווערדיג אונד פערד דאמעמנוסזיעדטה.

דאס פרהשען אללע בעסטרעבונגען מאנגער אין פרעסבורג בעגאנדענס אבער דיזע ערד־ווערדען, דער דערד אבערדאבבעער אין פרעסבורג לעבענד זיך אנס מישטעד, עס קאם אים געמיינדעהזיג צו הערען אויסשטען, דער בעשלוס אבער ״אירדיג נ״ב געגאנגען.

מישטיאר מארגעס 4 אוהר דאנגעד דער צו, איז דעם זיך דער ט״ג אונד דער גאנצע אדטשאנד אונד אללע אינטעסטגליעדער דער בודאַפּעסטער אדטהאראדאקסגעמיינדע בעשאנדען, אין פרעסבורג אן, איז דעם באהנהאף בע-

אנד זיך צום עמפאנג – גיעטאנה. דער אדטשטעדער אונד פהרער דער בודאַפּעסטער עקלאדטע אין גערעכטער ערבשטערונג, מיט דען פרעסבורגערן ערזאנלוך אין קיינע פערהאנדלונגען זיך איינצולאסען, אונד איז זיין עייזכען בעגאבען זיך דער אלטעסטע בודער דעם ערשטאנדען בעגען, דער דאבבעער פאן פעטשעניודארף אין בעגרישונג צייער געמיינדעמיטגליעדער איז״ם געמיינדעהזיג דעם אדטהאראלטע דאטטע דער ווידרעגע גרייזע דאבבעער פאן נידארף פאדגעבריגט. אונדעם ער דיא ערקלארונג אבגאב ער ווייטע נאר ניכט, דאס זיין בודער אין דער רבנים־הייל אויעד איז״ם דעם פלאטצע דער חברה בעגראבען ווערדע. פאן דען איינגעדענטע סעגען, דיא זיך צווישען דען אובער דאס פאדגעהען דעם חברה קדישא פרעסבורגערן אונד שפאטער צווישען אדגען אין פרעסבורגערן אונד בודאַפּעסטערן זיך אבשפּעלטען, וואלען ווי דער ניכט שפּרעכען, דענן עס וואר אינע עגטווייזונג דעם גראבארטיגען, ועלבסט אים שטערקע ערדבעגרבנג אלטעם עכט ווישער פעטאט, דען ווי בן בעשרייבען וואלען.

אין פרעסבורג וואדען פאן פאסט וממטלי, בען געמיינדען דער וואנגאנגען אבערען געגענד דעפוטאגאנגן. דאבבעער אונד פרעזאט אינגע-טראפפען, אים דעם גראבען מאנגע דיא לעצטע עדדע צו עדזייזען. דא וואדען דער דאבבער פאן עדם, יעדבדיא נשטא, פרעזענדיבען, באזונד פאשטען, סט-גגאדגען מיט דעפוטאגאנען אידדער געמיינדען. פאדשטעדער דאוובע ע־ אים טאפאלשאנ מיט אינער דעפוטאציא, אינע דע-פוטאציא אים הונא סערדאהעלי, דיא ישיבה אינגד דעפוטאציאן אים מאטטערסדאדה, דער דאבבער פאן דעבדעצען אונד אנדערע דאבבער, שבות, דעפוטאציאנען אונד אינגעדגען, עס וואר אין אינאבעדזוזבאדדע, אמפאוטנטע טרעדדצ, דער זיך צום באהנהאף בעגאב, פאן דיא דער טאדטע נאך אים דעם וואגען דער חברה קדישא בזן צום ווישען שזמאלדע אן דער נרעגגע דער דעדגאסטע געפדהדט וואדדע, פאן דער וואדדע דער זאדג אינגע גראסע שטדעק, קע ווייט אים דען שדטעדן בזן צום פדעדהאפ, דער זיך אים אינגע שטדען בעדגעפדאדע בע-פדגדטע, געטראגען, דיא דאגן דער אבערדאבבער פאן פרעסבורג אינגען אים דעם הדעגגאנגדען קאמענדען, מאבדגען אונד טעפדדדשדגען הסדד חדעלט, דער נאך דאגגע אן דען הדעגגע דער צדהדדע נאבגדשטעדן ווידד. עס גגנג אין בעבגען דדדך דען גאנגען פדעדהאפ אלס דער דעדגגע מיט מאבטגער שטמטע דדגפ: חנאן די חיים סופר צדיק יסוד עולם ווארא אין אמת אונד אללגדגע הארטען ווארען לשם שמים.

אנבעטדדבלד אזזט דער ערשטטעדגדע אדגד-דדגק, דען דיא וואדטע דעם ווישטען דדגגע, דעם גדדזגען דאבבעגר פאן פעטשגדדאדף מאבטגע, אלס ער מיט דען וואדטען דען גבא ווגגגד אדגד-דדגפ: מה דדך פה מי לך פה כי תצבת לך פה קבר, (ווען דאטט דיא דדגד, דאס דאטט דיא דדגד, דאס דיא דדד גדעדאדע דדגד אין גראב ערקאדען דאטט?) אונד דא זיך דאס גראב דעם

בודאַפּעסט אין פרעסבורג.

דיא ווייטע הייל אינזערעס נאָכסטן טאָגעס.

דיא פערמוטונג, דער ווייז אין אינזערער לעצטען נומער איבערזיכט געגעבען, ״איז ניכט אינבעגרינדעט. אין פרעסבורג האט זיך דאס אנגלויבליכע ערגעבניס געטהאן, דאס אינגנס נאָך חדש, אינעם צו״ל, אין דעם זעלבסט דיא געגענער נור מיט ערשרעכט אונד האבאכטונג שפּרעכען, אינד גראבשטאטטע, דארט ווא אים גלייכזאם דאס האטטע, ניכט געוואהרט וואָרדען. דיא זאכע איז אינגעהעלליך אונד ווייסט איין דיא צושאנדע אין דער פרעסבורגער געמיינדע אינגען זא טרעטען שאטטען, דאס ווי אינז צו ערקלאָרען בעאיפער, דאס דער ווייז גאנטע שחיל דער פרעסבורגער געמיינדע אבער דאס אנערקענען דעם חברה קדישא גבאי, מיטעל אבגעלעס אונד פערשטעלט איז, ווא דיא אנדשאנדס אונד – אויסשוסטמיטגלידער דער דזעזען אדטהאראסעגעמיינדע, דיא קיינע דאטטע, קיינע מיטע אונד קיינע צייט געשאנט, אים דען וילדען דעם גראבען טאדטען צו אנלייהען, נאך פרעסבורג געבילט זונד, אים דארט דיא בשטערע אחדזעהטונג מאכען צו מוסען, דאס פרעסבורג אייגסט ווא הייטטע אונד פרהדען דער ווישען געמיינדען אינגאנדס געוויעזען איזט.

דיא דזעזיגע אדטהאראטקען געמיינדע האטטע טאגסאָרדער דאס אנשטאנדסמשטגליעד הערדן שאבבערגער (ניכט דען ווישען עדעלמאנן זאגדען דען עדדען ווישען) נאך פרעסבורג עגטזענדען, אים דיא דארטיגע חברה אונד געמיינדע אָן דער אנזטאָס דעם טאדטען דבר אין קענטניס צו זעטצען. דערד מאטער אבעדעס דיעס איינע חברה ״שעיר אינטערעסאנט״, דיא דען בעשטיטס אים, די חיים סופר, ניכט נור ניכט אין דיא דיעזע דער רבנים, זאנדערן ניכט אינמאל איין דעם בעגראבנישפּלאטצע דער חברה איינען פּלאטצ צו געבען אב דיא חברה איינע גראסע גערלסטמע (אנגעבליך פיר״טער 800 אונד שאטער 600 גולדען) פערלאנגטע, אדער אב זיא דיך איין איין אינע תקנה (פערארדנונג) בעדיעטע, ליט יעלבער אין ניכט משגליעך דער חברה איין דעם חברהפלאטצע ניכט בעגראבען זיערען קאנגע ראהיבער זיך ווי אין אנגלאנד געגלעבט זיך דענן דיא צוזקגעקעדרטען הדעזגען געמיינדשטגליעדער זעלבסט שאמען זיך הדעזטער אויסגעגעבען צו געבען. דיא דעם אבער דיא אומער, דערד עדזאהנטע בעשלוסס איזט אינווערדיג אונד פערד דאמעמנוסזיעדטה.

דאס פרהשען אללע בעסטרעבונגען מאנגער אין פרעסבורג בעגאנדענס אבער דיזע ערד־ווערדען, דער דערד אבערדאבבער אין פרעסבורג לעבענד זיך אנס מישטעד, עס קאם אים געמיינדעהזיג צו הערען אויסשטען, דער בעשלוס אבער ״אירדיג נ״ב געגאנגען.

מישטיאר מארגעס 4 אוהר דאנגעד דער צו, איז דעם זיך דער ט״ג אונד דער גאנצע פרעשבורגער אונד אללע אינטעסטגליעדער דער בודאַפּעסטער אדטהאראדאקסגעמיינדע בעשאנדען, אין פרעסבורג אן, איז דעם באהנהאף בע-

שטאנדען, ווא דער איינצינג דעם 18-טען יאהרהונדערטס, לעססינג. דיא פייהיט וואורדע פאן פיעלען אנגעשטרעבט. אבער עס וואר ניכט דיא ווירקליכע פייהיט: זיא וואללטען דיע זעלבע נור פיר זיך, פיר איהרע שאנדעפאנגעהאלטענען, פיר איהרע קאנפעסאיאן, דיא איהרע פרייהייט איזט אבער דיא איינציגע, דיא איין געמיינגוט פיר אללע, אהנע אונטערשיד דעם שאנדעס, דער האסס אדער רעליגיאן זיין מיסס. דיעזע פרייהייט באדאן איגר לעססינג אן.

אן פערטרויטעס אומגאנג מיט יידישען גלעהרטען האטט באדאן דיא פאן איהם זעהר געשאטצט שפראכע דער ביכער געלעהרנט אונד זיך יידישע קענטנוסס ערווארבען. „דער פיהרער דער איררענדען" (מורה נבוכים) דעם מאימאנידעס (רמב"ם) ווירקטע זעהר איף איהן אין. אין דען פערשידענסטען ארבייטען, דיא ער געשריעבען, פינדען וויר שטעללען איהם דיעזעס ווערטע זיינעס „הבבוד מאוס".

אונד ווייל באדאן פרייא אונד אפען זיינע זיינשע נאך אללגעמיינע פייהייט אין זיינען שריפטען דארלעגטע, האטט ער פאן דער גייסטליכקייט גאר פיעל צו ליידען: יא ער כאם זאגאר אין לעבענסגעפאהר, אלס ער געגען דיא בלישיגע פערפאלגונג דער פראטעסטאנטען שטעללונג נאהם.

ער שריעט אבער דיעזע פערפאלגונגען עבענזאוויעל, ווא לעססינג דיעגיגען, דיא ער זיך דורך זיינען „נאטהאן דער ווייזע" צוגעגאנגען האטטע. דיא בידדען גראפען מאנגער קאנגטען פאן איהרען צייטגענאססען גיכט בעגרייפפען ווערדען. איהם ווילכעס גרונדע נאהמען זיא זיך דער ווידען זא ווערד אן? מיט דעם געפיהלע פיר רעכט אונד וואהרהייט מאנגטען זיך דיא צוערגע איהרעס צייטאלטערס דאס טהון אונד טראכטען דיעזער: נייס מעסרעזען גיכט עיקקאהרען אונד זיא וואורדען צו — דאלבוהרען געשטעמפעלט. אינדעס זיא איהרע מייסטער אדער גראפסמייסטער ווידנגען געזעזען זיין ליעסען.

אן איינעס ווערקע באדאנס „הצפנת פלאמי-רעס", דאס הייסט זאפיעל אדס אין געשפראך פאן זיעבען פערזאגען, פאן וועלכען אין ווידער אנדערע אנזוכטען איבער רעליגיאן האט, אונד זא וויא לעסינגס „נאטהאן", דיא דריא מאגאטהעאיסטישען קאנפעסאיאנען (דיא נור איינען גאטט אנערקענגען) זיך גענענזייטיג אין טאלעראנץ איבערבייטען, זא לאסט באדאן הער זיעבען פערשידענע קאנפעסיאנען זיך מיט א איינארער פערשטאנדיגען.

„אין דיעזעס גייסטע, שליעסט ר. בלאך דיעזע אבהאנדלונג — „וואללען וויר אללע טראכטען, איינטראכט אונד ברידערליכקייט אינטער דען מענשען צו ערהאלטען, אונד דיא האפפנונג גיכט זיינען לאססען, דאס דער ליכטע גאטטעסטאג דער פערזאהننג אללער מענשען שטראהלענד אונד גלאנצענד באלד הערא אבערבעכען ווירד, אונד דאס אין ערפיללונג געהע דער שפרוך: „וויא שאן אונד וויא ליעבליך איזט עס, ווענן ברידער איינטראכטיג בייזאממען וואהנען; דאס האט דער עייגג לעבען בעפאהלען, עייגעס לעבען."

* * *

ווייר האבען נור איינגע איינצינע איהם דעם ווערקע, דאס אבטהייל דייבטאלטיגע אבטהיילונגען האט אין שליכטער שפראכע ווידערגעגעבען, אונד אנדערע איהם ווערדע דעם פערפאססערס לעבענדיגע בעגייסטערונג פלאמען, אונד דייבעס ווייסען שפרודעלן. ווייר וואלטען צו אנשאפפונג דעם בוכעס אן, דא מאן בעלעהרונג, אונד טערהאלטונג אונד גענוגטהוונג דארייס שאפפען ווירד.

הרבני מ"ה אהרן המכונה ארץ בן ר' זעליג שייאריין מטשא-פיריע, דער נאך פסח נאך נראם-ווארדיין אדער נאך זעבענבירגען אין באנפי-הוניאר, אין דיא ישיבה גערייזט זיין זאדל, ווירד געזוכט: ווער דעסען איפענטהאלטסארט אונד אדרעססע געוויא אנגעבען קאנן, ווירד דארום ערזוכט, ולמצוה רבה וחשב. דורש ומבקש דוד שפיגלער רובין בקהל שוה"ד יצ"ו דינדיש (Gyöngyös).

פרענומעראציאס-איינלאדונג.

ווייר ערזוכען אונזערע געעהרטען פרענומעראנטען דערען פרענומעראציאנס-שריפטען אם 1-טען יולי 1886 צו עגדע געהט (וואס נאנץ דייטליך אייף איהרע „אדרעסס-שלייפע" אנגעצייגט איזט), איהרע פרענומעראציאן גיטינסט צו ערגייזען, דאמיט דיא וויטערע פערזענדונג דער בלאטטער קיינע שטאקונג ערלייד.—

אונד בטטען ווייר דיא אדרעססע דייטליך וויא פאלגט אנצוגעבען:

Jüdische Pester Zeitung
Hochstrasse Nr. 1, Budapest.

☛ נייא איינטרעטענדע פראנומעראנטען ערהאלטען מיט דער ערסטען נוממער דאס פראכטפאללע פראמיעבילד „פריטאג אבענד".

גראטיס איינד פראנקא צוגעשיקקט.

פערנער דיא בייהער ערשיענענען פאהטעצייטונגען דעם נעגענוואהרטיג פלליפערנדען פאלליפעמאס: דאס נייא געייערבענזעטען ווערדען ווייר אממטליכען אונזערער אבאנענטען איינזענדען אבאלד דאסזעלבע אבגעשלאססען זיין ווירד.

נעשעפטסבעריכט

נעפרייידע-נעשעפט, ווייצען (וואר נעסטערן ווייצן צו מארקט נעבראכט. דיא קויפלוסט וואר מעסיג, 10000 מעצטר. וואורדען פערקויפט.—דער ווייצען איזט מיט 5קר. נעפאללען

ווייצען, מהיים. 300 מעצטר 79.5 קילאגראמס 8.30 נולדר. 700 מעצטרצענט, 79, קילאג 8.25 נולדרען 100 מעצטר-צענטנער 78.3 קילא. 8.20 נולדרען, — 700 מצע 78, ק. 8.10 נול. 200 מטרצ' 76, קי -8. נול. — באנאטער 1200 מעצטרצענ. 77.5 קילא —8. נולדר, — מעסטערבאדען 100 מעצטרצ' 78. קילא 8,15 נולדרען.

דעצטא 400 מעצטר-צענטנער 77.3 קילא 7.90 נולד (אללעס פער 3 מאנאטע.)

קארן 5,95 — 6, נול.

קוקורוזין 5,10—5,15 נולד.

טערמינע-נעשעפט. ווייצען פער הערבסט 7.53— 7.54 נולד. האפער פער הערבסט 5,91 — 5.95 נול. קוקורוזין פער יוני 1886, 5.11—5.16 נולד.

רעפס. באנאטער פער אייניוס-סעפטעמבער 10. — —10, נולד. פער יולי-אייניוס — נולד.

פרעסבורגער שלאכטפיעהמארקט. דער אייפטרוב אויף דעם פרעסבורגער פיעהמארקט פאם 23. ד. מ. בעטרוג 1305 שטיק. דאפאן וויארען 1033 אונגאריש, 272 דייטשע אונד — גאליציש. דיא פייזע וויארען: אונגאריש 52.— —59, נולד. — דייטשע 54—60,50 נולד אונד גאליציש — נול. (אללעס פער 100 קילא.)

ווייצנער פרייזע.

שפרינטס 25,25 נול. פער 10000 ליטער פערצענט.

ווייצנער שלאכטפיעהמארקט.

דער אייפטרוב אויף דעם ווייצנער שלאכט-פיעהמארקט אם 28-טען ד. מ. בעטרוג 2465 שטיק. דאפאן וויארען 727 אונגאריש, 1276 פאלנישע אונד 462 דייטשע. דיא פייזע שטעללטען זיך פער 100 קילאגראמס: אונגאריש מאסס-אקסען 52—58.50 נולד. פאלנישע 52. —58, נולד. אונד דייטשע 53 — 62. נולד.

העראוסגעבער אונד פערא נטווארטליכער רעדאקטאר
מ. סאבאלטשי

קאנקורז.

אן דער הייזיגען אזראעל. אדטה. קולטוס-געמייינדע איזט דיא ששללל איינעס זעהר פארצינליכען פארבעסערטן. דער צוגלייך שייב וקוראה זיין מיס, פאן ריה אלול הבע"ל. מיט איינעס יאהרעס-געהאלטע פאן 459 פל. דאלבער שריפט. פייע-וואהנונג אונד בעדייטענדען געבעגענגאמלעגטען צו בעזעטצען. דעפלעקטרעגדע מיט ציינגיססען אבער איהרע בעפאהיגונג, מגגוי וגגוי פערזעהען, מיסטען צו איינעס פאבעפאהטאן הייהרע עשיינען, יעדאך ווערדען רייזעשפעזען גור דעם אלטעפטען פערגיטעט.

Abauj Szántó 27. Juni 1886.

הערמאנן דעסבערג, פרעזעס.

כשר קאזע-גראסהאנדלונג.

איך בענאכריכטיגע הייעמיט דאס פ. ט. פיבליקום, דאס בייא מיר אין בעסטער, האלטבארסטער מייאלשאט אללע גאטטינגען קאזע, ווייא:

מאיקאזע, ליפטוויער, גרייער, עמענטהאלער, אונד קוויארגל

צו האבען זינד, ווייל בייא מיר פאן אדטראדאקטסען-אנגעגעבען הכשרים בעהיפס איינזיכט איפלייגען.

איפטראגונג ווערדען בילליגסט גענען נאכנאהמע מיט איינאהמע זאמסטאג טאגליך פראמפט עפפעקטויירט. אכטונגספאלל

DAVID DRUCKER, Budapest, Königsgasse 3.

רענטאבלען אינדוסטריעצווייג
בייטען דיא נייעסטען
פאזאן-שטריקקמאשינען,

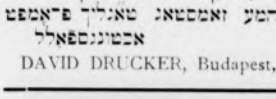

פערבעסערטע נאך לאמב, מיט פיר שטעללבארען נים-שטאהלנאדעל-בעטטען, פיר שטריקפיס אונד פאנטאזיעווארען-פאבריקאציא.

וויכטיגטליכע לייסטונגספאהיגקייט:

12 פאר גראסע פרייענשטריקפיס אדער 18 פאר מאנגסזאקקען פרא טאג.

פערקויף אויך נעבען אבצאהלונג. פרייליסטען גראטיס. פערמאגנעטעס לאגער פאן 50 שטיק שטריקקמאשינען, אפאריטיג לייפערונג. גענעראלפערטרעטער דער מיטלהייזער שטריקקמאשינען פאבריק

PÁPAI MANÓ Budapest. Andrássystrasse 14.

ווענען מאסענדעמאלירונגען

עבענענדיגער 1. אונד 11. שטאקק הייזער פערקויפס איך

שטוינגענד בילדיג

ביימאלטער יאהר, דאבשטוהלהאליז, דופפעל-ביימע, בערטעטער, לאטטען, מעהרעדע הונדערט דאפפעלטע אונד אינפאכע פענסטער מיט אנהנג שפאלטען, מעהרעדע הונדערט ציממער-קוכען-, שפייז-, מאפעטען- אונד פאלאנטהרען, אין אונד איינאנדער געוואלבטען, גאנג- אונד פענסטער-גישטער, בריגגען דעלדייטער-פלאטטען, טהאר אונד איבערהייפס אדלע אים בייפאכ איינשלאגענדע אייזיקעל.

Näheres in meiner Bautischlerei und Baumaterialien Hauptniederlage

J. SOMMER,

Budapest, VI., Waitznerstrasse 51.

צאהנע

איזט געבייסס ווערדען נאך דער בעסטען אמעריקאנישען מעטהאדע פערפערטיגט. פייזע בילליגסט.

אייך אייך דאטען.

J. BARNA, Budapest, Waitznergasse 24.

HOTEL LONDON

BUDAPEST.

ווייס-א-ווייס פאם אסט-אינגו. שטאטסבאהנהאף. אמנבוס אונד פפערדעבאהן-האלטעשטעללע, איבער 80 צימטער פאן 60 קר. אייפוואשה. מאגאטס-צימטער בילליגסט בעדעכנעט.

Eigenthümer Witwe M. REIS. Herausgeber und verantwortlicher Redacteur: M. SZABOLCSI. Budapest, Druck von Sam. Márkus. Andrássystrasse Nr. 12.

ווירד פאן אללען. דענען עס גענאנגט איזט, אין אחרעד נאכדע צו ווילען, געראדעצו פערגאסטערט.

*(ע נ ט ג ל י ז ו נ ג א י נ ע ס פ ע ר ז א ג נ צ ו נ ג ס) איס לאנדאן ווירד טעלעגראפירט: אין דער נאכדע פאן פארטארא שטרצטע דעקסטון אן פארגע איינער ענטגלייזונג דער דובלינער פערגאנענהייט אין איינע גראבען. ז ע ב ס פ א מ ס א ש י ע ר ע ב ר י ע ב ע ן ז א פ ר ט א ד ט. ציאנצע זינד דעבענסגעפארלך פער ווארנדעט. פיער יאנגאנס זינד פאללשטאנדיג צערטרממערט.

*(ד י א צ ע ר ע מ א נ י ע ב י א ד ע ר ו י ע ר ב ע ק ע ה ר ו נ ג) דעם „מאנצער איזראעליט" ווירד איס ווינדרע נעשרעבען: אין ג. ווייסער אראך כלעמענטע די פערטשע האטטע פאר עטליכען יאהרען דען גלייכען זייגער פאטער אבגעשיואיר אינד ווארצים קר סטענדהים איבערגענאנגען, אים אין דעזוגעם בירגערמאדכען הייראטהען צו קאנגען. פאר קרצעם בענאנן ער ערראך ערנסטע רייע איבער דעזוגען פאן אים גענאכטען שרטט צו פיהלען אינד ליעס גון בים העזוגען אבערראבבינער אנפראגען, אב ער איהן ווידער אן דאס ווידענשהים איפזעהמען יאללע אינד ווילל, כען צערעמאנען ער זיך דאביא ווידדע אונטערווערפען מ'סען. דיא אנטוארט אינזערעם האבפערהטען זעעדוארגערם ווארטאיינע בעיאהענדע, דער דאנן איזד מט ווענם קאללענגן. דעם דאבביגער לוצאצטט דאס צערעמאניעל פיר דיא ווידדע איפנאהמע דעם פערארטען אין דען בינד אברהאם פעסטזעטצטע. דער קאנפערטט ערשיען גון. ווא דיא אינסטרקציאן דעם דאבבינערם אן איהן לוישטעע, אז איינעם דער פערגאנגענען מאבבאטט: אר דער פפארטע דער „סראה גראנדע טעדעסקא (גראסען דייטשען סינאגאגע)", געראדע אין דעם מאמענט, ארם מאן צור חצאת ספר תורה (איסהעבונג דער תורה) שריי יען יאללטע, אינד ליעס יען שמש צו זיך רופען. דעם ער דאנן ערקלארטע, דאס ער עס בישטער בערייט, פאס ווידע מרומע אבגעפארדערן צו זיין אינד באט ער איהן צו גלייך, איהם ווידער דען איינטריטט אין דאס נאטעהיין צו געשטאטטען. מט גענעדטיגונג דעם אבערראבבינערם ווארדע דער דאנייריטט פאר דען ארון הקודש געפירדט. ווא ער נון אפפנטליך ערקלארען מוסטע, דאס ער איס פאללעם הערצען אינד אלנע עגליכען הינטערגעראנקען ווידער צום גרייכען ווינער פאטער צוריקערפרען יאללע, ווייט דער אבערראבבינער איינע ערמאהנגערע ווארטע אן איהן ריכטעטע אינד איהם שליעסליך דען העבראישען עגען (ברכה) ערטהיילטע. דער נייאבערהרטע ווארדע דאנן יאנגייך צור תורה געריפען

דערפאר, עס שיינע איהם, דאס איהן דיא פיטע נאר קיינע בילליגטע גנאנטע ווארדען ווייר.

„וואס פאללט דיר אין סנהם? נעה נור נלייך הינאיבער צום שיינגערפאטער, ער זאלל זא נים זיין אינד זאלל זיך דיא בילליגטען אויף דען פיס שיקען.

נון בערוהיגטע דער נעזעללע, ווא ער נאך דעם מישפאנגסגעזבר הינבער נעראטמט ווא. דאבע ווארד דעם נעראדע צו דיעם ווייבע נעזאגט: „איינע נוטע קראנק אויף אהראן!" — ער ועלבסם דאבע עס דישליך נעטאהט, דאבע אבער גלייך צו אריבטען אנגעפאנגען אינד ווייטער נים דארוף נעפאכטע אינד אויך נים דאריבער נעדאכט. ווא עטוא דאמיט נעמיינט זיין מאכטע; יעטצט אבער ערגינגערע ער זיך דישליך דארען, אינד גלייבע, עס קאנגע נים אנדערעם דאמיט נעמיינט זיין, אלס דאס דער אלטע הערר מייסטער ווארהיינליך קיינע בילליגטען גנאנטמען דאבע.

„נאטט! נאטט! — זאגטע דער יינגע אין דאבבטער בעשטירצונג, — יינגן איך מיך נור נוך דארען דארען ערמאהנט דאטטע, ווארע אללעם נוט נעוועזען!"

„ייטען ווא פאר אללעם דיא פיט אינד דאס נעשיר ווענ, — באס דער נעזעללע — דאס מאן ווינגטטעם נים פיגען מיטט."

„ווא קיין נאר! — טראטטעט דער מייסטער רוהיג, — דער „שוואהר" ווירד ווא דאך קיינע פיט עסטן אינד ווענשרקען, אויף דיא ער קיינע בילליגטטע גנאנטמען האט. נעדיג נור נעשיינר הינבער אינד בייגע ווא."

„נאטט וואללע, עס זאלל זא פרוואהר נים זיין, ווא עס דא אויס!" — דאגטע פנהם אינד וואללטע נעהן.

צו אללע דעם אבער ווא קיינע ציט מעהר פארהאנדען; דענן דער עבען אויפטשטענדע אחזן דעם ארבעפאכטערס, בעגלייטטע פאן אייגעם גראנציאנער פערשאט בוישען דען ווינ:

„ווארן?" — הערטטע ער איהן אן.

קיינע אנטוארט ערפאלגטע.

„אנטבליבען!" לוישטעט דער בעפעהל.

דער יינגע בליבע.

„ווארום צטטעהט מאן זא?"

ווידער קיינע אנטוארט.

„טטייבבארעם?" ערגאנטט יעטצט דיא פראגע נאך דעם טיטט הין, פאן וועלכעם דיא נהמאנטטען זיך בעריטט בייא דיינגם אינטטטטט ערהאבען האטטטן.

„היר זעה איך פיט! ווא פיעל פפונד?"

„צוווא פפונד פיעללייכט." זאגטע דיא פרוואה.

„פיעללייכט? זא? ווא פיעל זינד דען פרצאהלט וואדדען?" פרגטע אהראן.

קיינע אנטוארט.

„בוללדטטען!" ריעף ער בארט אינד קורץ אין דער אפטלייכען שפראכארט, דיא ער זיך איט לאנגער פראק מיט אנגלאיינגעם.

„איך האבע קיינע!" — זאגטע הערוויך דער מייסטער רוהיג אינד גלאططטען.

„זא! דיא האבען קיינע! מאן לאגט זיך אינפערצאהלטע פיט נוט טטטקקען!" — שריע דער יינגע אנפצוגאכטער.

„הערר שטטינק!" — זאגטע דער נלאוביטטטטער זאגטע. — „מאכען דיא קיין נטטטטיגטטע אינד קיין אייטטהען.

דיא ר ד ר ר ר

געשריעבען, אדם זיך אין מינגאמש צייא אַרצשע אם שבת פּאַפּענטריך צו ריבען ערליבּם האַטען, צים שלוסען דעם ספר בעפעלדעש זיך דאנן ווא דרשה, אין דער ער נעגען דיעזע אַרצשע אַיפּנע־טרעטען אַ יט, אונד ווא אַיינען פאַרטליכען אַיפּ־רוהר הערפאַרריעה. ווי ענטגעהמען דערזעלבען ווא פאַלגענדען שטללען. ווא דיי נאַנצען מאַנן, זיינען אַיפּער, מיטה אונד אַינזאַמקייט כאַראַק־טעריזירן.

„יתחת לשוני לא אכחד הגלות כי מדבר הוה נודע לי שטעתי בשתים, בראשונה שנתי שלא האמנתי אשר מצא איש שיחי לי עוזת מצח לעשות כואת בערי מיקאמש ושנתי באחרונה כי חשבתי שאם חי המצא מצא איש אשר מלא לבי לעשות כן, יסול העם עלי בכעס ובחמה שפיכה ויכיני ארצה, עד שיפול בעצמי חלכאים ישאו אותי בשמלה, כי מי יוכל לעצור בעם בקנאת הדת (כי אם אחזם בולמם התאות ומבקשים לחלל שבת לתאותם, הוי מעשנים צינאיען בחדרי משכבם אשר אין עליני הערבות, ותמה הרכי בשרי לעיני כל הקהל, אין זה כי אם נאצי האנשים האלה את ה׳). אני לא אוכל להבטיח על עצמי, אם מצאתי יחידי שעשה לחבעים ולנאץ ד׳ לבוות הדת ולהשפיל אמונתי, אם לא נתתי נפשי תחת נפשי.״

„אך גם זאת (אין ענשון אלא מזהירים) לכן אני מזהיר את האנשים החטאים האלה שלא יזדון עוד לעשות באלה, ואם לא ישמעו למולי אשר אני קורא בשם ד׳ ויוסיפו לעשות הרע, אז מגעם בזין ״ג יפסולים לעדות ״השבועה ערות הדיש על בלודים בעבור חמץ בפסח ולא יעבדו לשום דבר שבקדוש, ואתבונן אם ראוי להוות רוצאים באשר אין לחם דת ואמונה כלל, כי המחלל שבת בפרהסיה במוד באילו כופר בכל התורה כולה.״

„ואולם לדי כי אין אלו המחללים שבת מולדי מחלתינו קוים מינאמש כי רב אנשים זרים באים מארץ מרחק, בהיום כנאתי כנאת ד׳ עבאות ונלתי חדשת עדים מעמי, זכות כל הראים עמוד שלא יהי׳ תקומה לכל פעלו אין אשר עמדו להחרים הדת בעדתינו (אמר כל העם אמן) כל קוים מבאים וכל סולון ממאיר אשר רעה להבאיב לנו עקוד ד׳ (ואמר כל העם אמן) אני ובנינו נוכח לנוכר נדר ולעמוד בפרץ שלא יבא משחית בבתינו (יענו כל העם ואמרו בכול רם אמן ואמן). ד׳ יהא בעזרתינו ונחוה לראות יבא לציון גואל ואמרו אמן.״

צור מאנעסנעשיכטע.

ד׳ יאַ אַיסוויזנגען דער פּראַטעסטאַנטען ערקענען אין פאַנדייך דיא נעמטעער אין האַדעם גראַדע: זאַוואַהל דערענגען. דיא דאַפּיר וונד, אלס דיא דאַנגעגען וונד. אין פאַלגע דעם איסוויזנגסגעזעצעם מוסטע דער קרעגעס־מינסטער דען בריגאַדעגענראַר יאַאַכים מ״ר אַ אונד דער עסטען זאַה״, דען פאַוואַלטעריפּאַפּעצער נאַפּאָלעאָן מ״ר אַ אים דער מילטאַ־ריסטע שטריכען. דיא אנדערן מיטגלידער דער פאַרמאַלס דאַנגריכען אונד פאַוערוכען פאַטוילען זאַללען נאַכפאַלגען.

דער הערצאַג פאַן נעמור ריכטעטע אַן דען „פּראַען צור פּפּלעגע פאַן פּרוטאַנטען״, דעסטען פאַוויזענגען ער אוט. אין שריבען, „אַנאַך ער זיינע אינטערלע נעדערלעגע, וויל ער ניכט וויסטען קאַנן. ווא דאַנגע עס אים געשטאַטטעט זין ווערדע, אם גלייכזאַם פאַטערלאַנדע צו וויידען דא ער ערדען אינגעבוקק אוסגעוויעזען ווערדען קאַנן. דער פּראַען ערגאַנגטע דען הערצאַג צום עהרענפאַוידענשטען

דיא בעלגישען אַרבייטער האַבען זיך אין דיא פאַרטיען געשאַלטען: דיא איי־גען, סאַציאַלישטען, אַיינען אַיפּ־דעם אַיפּ־לוכעם יעגע אַלדעם אַנגעגרען. דאַס אַלדרעמעגע שטעמעכטע דורכצוזעטען. אם זא אַיך אים פאַר־דאַמענטע פּערטרעטען צו זיין. דיא אנדערען אַנאַרכיסטען ווערדען מיט געוואַלטטאַ־טען, מיט בלוט אונד בראַנד דיא הערשאַפט ערדיי־גען. אוכד לאַנגסוואַרט לוטעט „וואַפּפּען, וואַפּפּען״!

דיא נייוואַהלען אין ענגלאַנד האַבען נעסנערען מיט דער וואַהל פאַן דריי מאַרקאַנדי־דאַטען (פאַרטיא כאַרסכאַרדי) אין ראַדאַן בעגאַנ־גען. אייגער דיעזער ערסטעוואַהלטען אוט דעגיי־ראַמס, אינזער בערגמעער גלייכענגנאַסטע.

דער קאַיזער פאַן רוסלאַנד אוט געסטערן אין קראַנשטאַדט זעהר שטאַרקע פּעסטיג אין דער אסטעען אנגלאַמעמן. ער ווערד 2 מאַנאַט אוך דעם מעערע ביבריגען. דיא אוך דער מוסטער דעם אוסגרן, גיעדם, אין פראַנצענסבאַד ווילט, זא פאַללען — ווענגסטענס פיר דיא נאַכסטע צייט — דיא בעזאַרגנוסגע ווען. דאַס ריסאַרגאַיגען קריעג אונד דיא בעזעטצונג בולגאַריענס בעאַבזוכטיגג.

פערשיעדענע נייאַגריטען.

* (עס פאַללען דיא בלאַטטער פאַם גיסטבוך מע.) באַלד ווערד ער קאַהל שטעהען דער נעסבוים דעם אנטעמעטסטס, דער — ווא דיא מיילדלען בעפיעלטען — בוז אין דען הימעל וואַסען ווערדע. „וא וואַרטייט (״וא לוגע״ וואַרט ריכטיגער געוועזען) אונד „וא בערלוגער אַסטעגר־ווייטען״ האַבען בוריג אין ערגע גענאַמען אונד צוואַר אין שרעקטעס ערגע; דענן דער הערוסגעבער האַט באַנקראַט געמאַכט.

* (ד״ר אַיסוויזנגען דער פּראַטעסטאַנטען אין פאַנדייך דיא נעמטעער אין האַדעם גראַדע: זאַוואַהל דערענגען. דיא

נען האַבען נאַך צוויי אַנדערע ציטונגסוויעסטערן אונס גראַן געבוסען: פּרשת קרח האַבען „דיא וואַכטפּלעלע״ דיא אין מאַינען אין ליגנגען אונד „דיא פאַטראַטשע ציטונג״ אין לייגנגען אונד צו ערשיינען אויפגעהאַרט. באַרד ווידד דיא גאַנצע האַטטע קרח פאַן דער עדדע פּערשוואַנדען זיין; דענן מיט דעם אנטיסעמיטיסמוס אין דייטשלאַנד געהט עס צו עגדע. אין דער לעטצטען נוממער דער „וואַכטפּלעלע״ גיבט דער דעדאַקטאַר זיינען אנטי־סעמיטישען לעזערן פּלאַטען צו שריי־בען, אינדעם ער זיא אנקלאַגט, דאַס זיא אינדאַנק־באַר זיין אונד קיין גולד מעהר הערגעבען וואַל־דען, וואַהרענד ער דאַך גיר אין אוהרעם אינטערעס־סע געאַרבייטעט האַט. — וואַרום האַט דער „אַמ־מערגדע רעדאַקטאַר זיך דיעזעס האַסלבען פאַקט פערדוגנען?

* (זינגער אויס געוועזען.) דער אבגעאַרדנעטע דעם פּרייסישען אבגעאַרדנע־טענהויזעס, אינזער גלייבענסגענאַסע זינגער, דער טראַטצדעם ער אין וואַלהאַבענדער מאַנן אוזט, אונד אין בעריטעגדעם הלוידערגעשאַפט אין בעדלין בעזוטעט, צו דען פּהרען דער מאַיליסטען געהאַרט, אוזט אים פּרייסען אוסגעוויעזען וואַרדען, אונד אים גיר בוז נאַכסטען זאַמסטאַג צוים גע־לאַסען, דאַס מאַצאַלסטעגגעזעטצען גיבט דען בע־האַרדען דיא מאַכט, מיט מיסדעגגען פערלאַנגען קרעגען פּראַצעסס צו מאַכען אונד דיא אוסצוויזען. דיא אַרבייטערפאַרטיא דיסמעט זיך גיר, וונגער ביא דער אבדיזיג אוהרע סימפאַטהיע צו בעציעהען אונד גראַמאַרטיגע דעמאָנסטראַציאָנען צו פערנאַנטאַל־טען. אללע פּרייזונגען ציטונגען פערדאַמען דאַס אַנגעהען דער בעדאַרען.

* ד״ר אַטטערטהאַלער (״דאַס״) דיא גשטן מלאַיאַנען פאַן סרייאַטש האַבען עס געוויסס גכט געטרייטט. דאַס אין אוהרער מיטטע אויסס איינע האַנגליכע האַדאַלטונג אוהר לאַנגער אויפ־שרייבונגען פערלאַנגט. דיא גראַפּן פאַן טאַקאַוו אונד אַיהר זאַהן דער קרייגע אַלעקסאַנדער פאַן טאַקאַוו וואַללען צייאַר גיכט פיר דאַס געלטען. יאַס דיא יגד, אבער יעדער יים עס, דאַס דיא שאַנגע גראַפּן דיא קאַנגען פאַן סערבען, אונד דער רוסטע מאַבע דער צו קנעפּטגע טראַגער דער סערבישען קאַנגסקראַנע אוזט. דיא דאַנגען, דיא זיך מיט אוהרעם קלייגען זאַרגע — ווא דאַס אויך דער געשאַהן האַט — אַפּ אונטער דאַס פּובליקום (באַרגאַסס מענגגע, אונד דיא צו דען עדערסטען אונד וואַהלטאַטסטען פּרייזען דער גענעראַל אַנגעהלט ווערד, וואַלט אין סלאַטש אַ גנו קריגען כאַנגסראַה. דיא עדשיילט אייריגגען, עמפּפאַנגען אונד מאַכט בעזוכע אונד

נגנגען אונד יגנער הייסערען מעגגע. ווען ער דאַס בע־וואוסטווין, דאַס ער אין וואַהרהייט דער גלוקקריכע מאַנן דיא, דער אין בעדעדעוויינג געפאַלדען, הייסליך אייסדריקקטע, הערייזע שפּאַר זיך דען יעגען אינער אין גלאַז ווייז. דיא דיא אנדרע, מראַקגעטע דיא אַן דעם ווייס אים דעם קאַסטען הערפאַרגעראַלטען לעגגען. שטטטט דאַס ווייסבאַר אייסאַיי־אנדער אונד פערטהיילטע עס, וואַרינגער וואַוואַל ער זעלבסט, דיא אוך דען ווייס אונד דער גזעגערבע דען יגנען שפּאַנגען. אלס הערייזע מויל דיא דאַסבגרד שטסטל אוך דען שיט דגשעטע, אונטע דער מיסטער:

„דיא, שיט האַבען ווייד גאַר? דיא האַבט מיר דאַך גאַר ניכטס גגאַגגט?״

„וארום אוך דיך דענן ניכט אינערראַשען?״ פראַגט מיל.

„וואַגגן האַבט דיא שיט גגקייפט?״ פראַגטע דער מיסטער.

„איך האַבע דיא ניכט גגקייפט: עס איזט אין מיא זגגגט פאַן דער מיסטער.״ גגטגגגגעטע דיא מיסטערין.

„אַא״ זאַגטע דער מיסטער, „איך ווייס שאַן, דאַס איזט דיר צור עהרע גגשטאַגן. ווייל דיא הייס דען לעגגע־טען גגבאַבאַט בייא אגגז דיער צוברגגגסט, פגחס!״

דער גגעגלד פייסגגיך אינער דיא עהרע. דיא אוהס צו מהיל וגרעטה גגפגגגדען ווער. דאַס דיא אלטע מיסטעריגן עס דער מוהע וגרעטה גגפגגגדען, וויגגעטהאַלבען צור פערהער־לוכגגג דער מאַפּל בייצוטטייען.

מאַן גגגגאַס פאַן דער שפּיגגע, דיא פאַרגגעפאַלך שטעקקטע אונד שפּראַך זיך גגגגגגע אדע גאַר ניכט: דענן בייס פיטטפּסען צו שפּיגגען ווערד אין דער גאַסטע אלס דע־

פאַלליעטאָן.

דיא צעבראָכענע פּעגסטע־שייבע.

(16-טע פאָרטצעטצונג.)

עס וואַר פייטאַג אונד ווסס איין אויך נאַכמיטאַגס, יאַראַב נאַלאַער אינבעלעגס דעם יונגען דיא אַרבייט אונד שוואַטצע מיט אוהס פאַן אַלדערהאַנד דינגען, בוז דיי זעלבע פעטשע וואַר. חיט שדה וואַר אינצווישען אין דעם קינד בעשאַפטיגט.

זיינגע שטגדען שטאַטטע עינלאַגגעטע דיא בינאַגגע אין מאַבגאַטהלגער הגלדע אונד דער שולזאַגגער יאַגגע דען וויללקאָמגגגגגיס. דען בריטלגכען מאַבגאַטה צו עפגאַגגען.

נאַכדעם דער אבגרגאַשעפּדיגגגס צו ערגד וואַר, גגגג מאַן נאַך הייזע. פגחס גגגג אין דער ווייט זיינגע דערי־דערען, דער מאַנד שגאַגד אם דגגלדען הימעלבגגיואַלבע אונד דער מיסטער שפּראַך צו דעם גגזגגלדען: דיגגגגן מאַנד זיעהסט דיא אבגגאַל, וואַהן דיא אויך דגגגגר וואַגדער־שאַפט אויך לאָמגגן וויגגסט, זאַוואַ אויך דיא יאַגגגע, אונד דאַס איזט אין טאַקסטלגכער גגראַגגקע. דער אגגגגן אויך אין דער פגרגדע אגגגגגר מיט דער הימגאַשה פערקגגגגגס.״

מאַן קאַם צו הייזע אַן.

דער יגגגגע מיסטער יאַגגגגע, וואַ ער עס בייא זיינגע פראַמגגגגן שוויגגגגגאַטער אַאַר זיך גגגגגדען האַטטע, דאַס ליגד פאַם „בגגדגגגן וויגגגע, דעגגגגן קגגיק זגלגגגגגר דענן מגדלגן אוזט״ — אונד ער יאַגגגגע מיט יגגגגגע זגלגגגגגגגר־

גגגגגגגאַר אגגגגגגגגגן, בגגגגגדגגגגגגגגג

* (ד ע ר ק א נ י נ א י ם פ א ל ס ט ע ר.) דער אייזיגע מאָנגליכע שפּראַסע דעם שפּאַנישען קאָנגסהויזעס, דער נאָך דעם טאָדע זיינעם פאַטערס געבאָרענע מאָנג אַ ר פּ אָ נ ז אָ .XIII וואורדע דען לעטצטען אָנגטאָג צום ערסטען מאָלע זיינען טרייען שפּאַנישען אונטערטהאַנען פאַרגעשטאָלט. זיינע מאַיעסטאַט לאָג אין איינעם גאָלדדורכזויר־טען סאַמטפּאַלסטער אונד וואורדע פאַן זיינער מוט־טער, דער קאָנגין ק ר י ס ט י נ ע פאַן באַל־קאָנע דעם קאָנגשלאָסעס, אויף דעם זאָ זיך מיט איינעם גלאַנצענדען געפאָלגע בעגאַנד, אין דאָ האָהע געהאַבען אונד דעם פאָלקע געגרינט. איין היממטלשטירמענדער יובעל ברוזשט דעם קאָנג ענטגעגען. דאס פאַרלאַמענט, דאָ מלוכם האַטטען איים דיעזעס אנלאַסע אידרע וטצינען געשלאָס־סען, זאַממטליכע גלאָקען מאַדרידס לייטעטען, דאָ הייזער וואַרען מיר פאַהנען אונד טעפּיכע גע־שמוקקט, זיינע מאַיעסטאַט אבער פּינג צו זיינען אָ, דענן — ער וואָללטע צו זיינער אַמטע.

בריעפע דער רעדאַקציאָן.

לחכם א. ש. בם. בחשתו על דר׳ בלאָך לא יפה כיון, כי בלי ספק ראה את הנמרא מאה זוזי בעסקא בשו״א וחמרא מאה זוזי באריעא מלוה וחפזוא, ויאמין לי, כי גם בי רב דחד יומא יודע מהנמ׳ הנ״ל, אבל איך מראי לבי לדבר סיח עליו, אחרי אשר מעלתו טעה בחפזיוש, כי מי שיש לו עינים לראות, יראה ויבן כי המאמר הנ״ל לא נאמר רק על אנשים אשר א י ן ל ה ם י ו ת ר מ מ א ה ז ו ז י. ועל דבר אשר הדר׳ בלאָך מביא הימב״ם ולא את מאמר שמואל בנם לעולם בגם תעבודו לעבודה ולא לבושה, נ״ב אין לחשוב, כי ידוע לכל ת״ח, שרבים אין דסמיך על מאמר אמוראי, כי אולי יש פרוצתא בזה, אבל אם מיבא מהרמב״ם להלכה, אז אסור לבזות עבר בלשון הוהב של הרמב״ם בעצמו, וזה ברור, וחיין מוה, גם אם נעלם הי׳ הנמ׳ מהרב דר׳ בלאָך, חלילה לכתוב עליו ולא תעדה בטעלות אשר לא תגלה וכו׳. כי כבר עלה בטעלות ע״ג טעלות כי דרש טוב ליהודים, וקנא קנאת ד׳ צבאות נגד שונאיני ולו יאתה הגדולה והכבוד והתפארת מכל איש אשר בשם ישראל יכונה.

הערי ש. ז. ס. שם. ביידע האבען רעכט, נור איזט א י ח ר ב ו ך איין פאַאר יאהרצעהנטע אַלט.

הערען ה. ז. אין קאָלבערג. עס איזט איין נעפאַר־ליכעס וועסענגעסס, אין דאס זיא הייזיגיזהרען וואָללען. אונד דא אידרע האנד נכם נאנץ זיכער איזט, (דאס בע־ווייזט דיא אונדערע אבלייגונגען) זאָ אַאַהטען ווי איהנען דיא האנד נאר נכם אייסצוישערעקען. נעגען דיא מיל״מא־ישען פאַרגעוועסענען האס אימסער דער אונטערגאַרדעגעע דען קורצערען נעצאָגען, ועלכסס הענען ער נאָך זאָ זעהר אים רעכטע וואר. עס איזט פרייזיג, דאס עס זאָ איזט. אבער עס איזט זאָ.

הערען א. ז. אין ראַהנאַן. דער האונגאַנדאַרדען (ענגליש Order of the garther) איזט דער האַכסטע ענג־ליש אָרדען, נעשטיפטעט פאַן עדוואַרד III. 1348 אונד קאָנן נור דענינערגען פּרינסען אונד אייגענע אייגענכאָרענען דעם האַכסטען אדעלס פערליעהען ווערדען. צאָהל זיינער מיט־גליעדער אויסער דעם קאָנגס. (דעשפּערטווע קאָנגין). דער פּרינצען אונד דער אייזוואַהלען פּרינסען איזט 26. אונד 26 זיא דער הערצאָג פאַן ענגלאַנד ערגענגען קאָנג. אונד דיא 4000 גילדען יאהרליך בעזיעהען. דער פּרעזידענט דעס אָרדענס ועלכסס איזט איין גלייגער, דענן ער בעשטעהט נור איזט אייגענס דונקעלבלוען מאַנטעלבאַנד דאס אַ נ ד ע ס ל י נ ק ען ק נ ע בעפעסטיגט ווערד אונד דאס זיא פּ ר אַ נ צ אַ נ ו ש ע אייפּשיפּס פּראַנט „Honi soit qui mal y pense" (איין שעם איזט, ווער באזעס דענקט) דיא אָרדענסבאַנד ועלכסס איזט פּרייליך אָפּטבאַרער. דענן זיא בעשטעהט איזט אייגענס בלייזווערד־גען פּלעדער מיט אייגענס וואַפּען, גאָלדענשטיקען מאַנטעל אונד אייגענס שווערען הוטע מיט פּלאַטפּוס.

△ פרעאַגען אין △. איך וויל מיט פרייגען אויף וואַסיזהרער זייז. עס איזט אבער־לבעסער, דענן זיא איינען אויהרער מוטעטע וואַהלען. נאַטירליך מיט ער אַרזעלבע אינגאַריש שרעבען.

הערען ק. אין נאַרבא. יא. בעגעגלוי אויהרער ווייטען פראַגע: איין לעהרערזאַלאַ.

הערען ש. ז. אין ה.: דער בירגערמייסטער. איזט אים רעכטע, זיא נעמינדע קאָספּאַמשטיר זיך ניר, ווענן זיא פּראָעסטירט.

הערען י. ז. אין אָ־פּיזיע: אונזערעס ווייסענס איזט איין זאָלכעס בוך נכם ערשיענען. דר. בלאָך איזט צוערסט אין מעהרערען פערניכטענדען צייטונגסאַרטיקעלן נעגען ראַ־ליגן איינגעטרעטען, דיעס נאָב צו דער בעקאַנטען אנקלאַגע ראַהלונגס פּראָגראַמסזונג, אונד אלס ראַהלונג דיא קלאַגע מיינע צוריקקצאָג. דא פּראָפעסענטליכע ווייכס־אַפּטאַסע־נעאָרדנעטער דר. קאָפּ זיין עפּאָכעמאַכענדעס ווערק, עגע־האַלטענד דאס פיר דיא שלוסספאַהנדלונג נעזאַמטלטע אַסטרוכע מאַטעריאַל, ווענדען זיא זיך איבריגענס אַן „ווייכס־ראַטהסאַנוואַרדנעטען ראַבינער דר. בלאָך, ווייען. 2. דער באַיאַן בעפינדעס זיך נעגענוואַרטיג אויף ווייזען.

עהרווירדען ראַבינער אין נאַדי קאַללאַ. מיט פּרי־נגען נעכען ווייר אייסקונפט אבער נור — ווענן ווייר בע־פּאַנט ווערדען. איין בייפּ איהרעיוויס איזט אונז נכט צוגעקאָמען. אס וואַס האנדעלט עס זיך איינגעלך?

הערען י. ס. פּר. אין פּאַרקאַט — פּאַטאַק: דער בע־ר״ספּענדע אָפּפּיציר איזט איין דייטשער אונד ק י י ן יודע.

G. H. urhölgynek, Debreczenben. Hisz éppen ez a mi nagy bajunk. Alig érintette a zsidó fiut a „miveltség" mája, már a hitét nyügnek tekinti. Alig vergődött h i t s o r s a i s e g i t-s é g é v e l valami polczra, gyáván és hálátlanul megtagadja, árubá bocsájtja vallását, Istenét. Csodálkozhatik-e hát, hogy a vallásához hiven ragaszkodó orthodox zsidó, ezeket tapasztalván, a „miveltséget" nem nagy malasztnak tekinti. Tessék ám a zsidó anyáknak gyermekeiket nemcsak a „vallás eszméjére", hanem a vallás g y a k o r-l a t á r a tanitani, a mint teszik ezt a katholikus anyák, kikre Nagysád hivatkozik. Az eszme levegő, elrepül, a c s e l e k e d e t b e n van eszme is, és benyomása m a r a d ó is. Persze, persze, hogy erre előbb a zsidó anyákat kellene nevelni. Fogadja kézcsókomat és ne haragudjék az igaz szóért.

הערען ש. ז. אין נאַדי־מיהאלי: סעריע 1548 נר׳ 65 אונד סעריע 2820 נר׳ 52 מיט יע 10 ליד נעצאָגען.

אַן דיא הערען נ. שם. אין סטראַסבאָרג מ. שם. אין מאַרקאָוויא. ה. ס. אין וראַשנאַ. ה. ס. אין וואַראַזדין. א. שם. אין יאַנאָשהאַזא: נכט נעצאָגען.

דיא נייען מאַטריקעל־בעצירקע.

11־טע סעריע דער פאַם קולטוסמיניסטעריאַלס בעריכטע נעגענוועטען מאַטריקעלבעצירקע.

מ א ק א. (קאָמ. טשאַנאַד.) פאַרזאָרגט: דר. סאַמיעל דאוזשא. מאַטריקעלפּרעדיגער: ראַבבינער עגאָר אנטאָן פּישער.

ב ע ס ט ע ר צ ע ב א נ י א. (קאָמ. זאָהל.) פאַרזאָרגט: מאַרטין הערטעקא. פאַרוואַלטער מאַטריקעלפּרעדיגער: לעאָפּאָלד פלישנער.

ב ר ע ז נ א ב א נ י א. (קאָמ. זאָהל.) פאַר־זאָרגט: אַרטין טעלעק. פאַרוואַלטער מאַטרי־קעלפּרעדיגער: לעדערער נאַטאַן פּישער.

ד י א מ ר א. (קאָמ. ראַאַב.) פאַרזאָרגט: ראַאַר שטיינער. מאַטריקעלפּרעדיגער: ראַבבינער סימאָן פאַללאַך.

ט ע ט ה ־ ס ע נ ט ־ ק י ר ט. (קאָמ. ראַאַב.) פאַרזאָרגט: לעאָפּאָלד נעסטער. מאַטריקעלפּרע־דיגער: ראַבבינער יאַקאָב פּישער.

ח א ד י ע ס. (קאָמ. טאָלנאַ) פאַרזאָרגט: אַרטין עגינעלמאַן מאַטריקעלפּרעדיגער: ראַבבינער ע. מ. נאַטשין.

ב ע ט ה ל ע ן. (קאָמ. טאָלנאַ־ראַבאַקאַ.) פאַרזאָרגט: בערנאַט דייטש. מאַטריקעלפּרעדיגער: ראַבבינער יוזא לוסטענשטיין.

נ א ד י־ב א ט ש ק א. (קאָמ. מאַראַמאַראָש.) פאַרזאָרגט אונד פאַרוואַלטער מאַטריקעלפּרעדיגער: עבער ראָזענבערג.

ד ע ע ש. (קאָמ. טאָלנאַ־ראַבאַקאַ.) פאַרזאָ־רגט אונד פאַרוואַלטער מאַטריקעלפּרעדיגער: פּראַנץ האַטמאַן.

ס ע נ ה א ל אַ ם. (קאָמ. בעקעש.) פאַרזאָרגט: אונד פאַרוואַלטער מאַטריקעלפּרעדיגער: אינגאַץ ערעלשטיין.

ז י מ א נ ד. (קאָמ. אראד.) פאַרזאָרגט: זיג־מונד בלויא. מאַטריקעלפּרעדיגער: ראַבבינער מי־כאעל פּישער.

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

דאס נייע געזעץ בעגעזעטץ.

(פאָרטזעטצונג.)

e) דערזיגענע פאַבריקאַנט, דער דיא אים § 114 פאָרגעשריעבענען פּפּרוכטען צו ערפּאַללען אונ־טערלאַסט אונד דער נעגענאַיבער דעם בירגערלי־כען, וויא אויך דעם שטראַפּגעזעטצע פּראָצעסווערד־נונג בלייבט, ווענן דורך זיין פערזיטמיסס אירגענד אין אינגלפּקספאַל זיך ערגייגנעט;

f) ווער איינען אים § 55 איפּגעצאַהלטען גע־ווערבעבעריעב אהנע אבמעלדונג אינטערבריכט, אדער נאך ערפאָלגטער אבמעלדונג זיינער אבזיכט, דאסזעלבע איפּצוגעבען, איהן נכט בייצ צום אבליפּע דעם בעהאַרדלך בעשטיממטען טערמינעס, אדער נור אין איינער וויזע פּאַרבערטייבט, וועלכע צוריק אומגעהונג זיינער פּערפּפּליכטונג דיענט.

§ 159 דער נעהיליפּע אדער פּאַבריקפאַרבי־טער, דער זיינע אַרבייט ווידערעבטליך אים שטיכ לאַסט, קאָנן דורך דיא גייערבעבעהאַרדע צוריקק־געפּהרט, צור ערפּאַללונג זיינער שולדיגמיט אנגע־האַלטען אונד איבערדעס מיט איינער געלדשטראַ־פּע בייז צו 20 פּל. בעשטראַפט ווערדען.

§ 160 אין שווערערען אדער ווידערהאַלונגס־פּאַללען דער אים פּונקטע a) דעס § 157 נאַטהאַפט געמאַכטען אבערטרעטונגען קאָנן דער גייערבע־טרייבענדע דעם רעכטעס לעהרלינגע צו האַלטען, דער פּאַבריקאַנט אבער דעס רעכטעס, יענע אַרבי־טער צו פּערווענדען, אים ווענע דער גייערבע־בעהאַרדע פּיר דיא דייער איינעס יאהרעס פּערלוס־טיג ערקלאַרט ווערדען.

§ 161 בענעהט דער איינגענהומער איינער אים § 25 ערוואַהנטען בעטרעפּפּאַלאַנען אדער זיין שטעללפּערטרעטער ווידערהאַלט אירגענד איינע דער אין דען פּונקטען a), b) אונד c) דעס § 150 בע־צייכנעטען אבערטרייבונגען, אדער פּערגעהט ער זיך נאך ווידערהאַלטער בעהאַרלליכער וואַרנונג שווער גענען דיא פּאַרשפּאַטען אבער דיא פּאַנגטליכע זאַמענשטעלונגען יענע אבער דיא פּאַנג־טאַט אונד פּיראַמיד, זאָ קאָנן איהם דורך דיא פּאַליטיש בעהאַרדע, אים פּאַללע דער פּונקטע a) אונד b) בייז צוריק ערלאַנגונג דער רעכטסקראַפטיגען בעשללונגען, אים פּאַללע דעם פּונקטעס c) אונד אים לעטצטערוואַהנטען פּאַללע פּיר דיא דייער איי־נעס יאהרעס, דאס נעשאַפט איינעשטעלט ווערדען.

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

הומאָריסטישעס.

וויא מאַן ווייב 4500 גילדען פּערשאַפפען קאָנן.

איין קונסטשטיק ליב היממעלרייכס.

דער גראַפאַנדלער אימאַגינעל גאַדרעגי דאַטשע בייא איינעס זייער קונדען אין איינעם קאַמטאַטע אין דער נייגנצע גאַרטיצענס איינע גראַסעדע שולד, דערען בעצאַהלונג ער אשוא דרינגעגדער פּאַר־דערטע, דא אים נאַבריכטען צוגעקאָמטען זיינ־ליטע וועלכען זיין שולדנער ליב היממעלרייך אין אידדישען נישען דורכאויס קייגען אינטערפּלוסס לייזעט. אלס אללעס דראַנגען אונד פּאַרדערען נכטס נשמטע, שרקטע דער גאַדרעגי דענען בע־טרעטען צו ליב היממעלרייך, דער דען אנקאָמטע־דען מיט אייסגאַרדינגלעכער פּייער בעגריסטע, דער בעטרעטענע אבער וואר גאַדע דראַו אין אַרבי־מאַכט צו פּאַללען, אלס ער אין דיא וואַרטונג ליבס אנקאַם, דענן ער מאַכטע דיא וואַרטערטמונג, דאס ליבס גאַנצער בעגרטען, וועלכסס דיא מוזיק אין דען טרומען אונד דען גראַסען טרות בייטעל

הערען ש. ז. אין ה.: דער בירגערמייסטער. איזט אים רעכטע, זיא נעמינדע קאָספּאַמשטיר זיך ניר, ווענן זיא פּראָעסטירט.

הערען י. ז. אין אָ־פּיזיע: אונזערעס ווייסענס איזט איין זאָלכעס בוך נכט ערשיענען. דר. בלאָך איזט צוערסט אין מעהרערען פערניכטענדען צייטונגסאַרטיקעלן נעגען ראַ־ליגן איינגעטרעטען, דיעס נאָב צו דער בעקאַנטען אנקלאַגע ראַהלונגס פּראָגראַמסזונג, אונד אלס ראַהלונג דיא קלאַגע מיינע צוריקקצאָג. דא פּראָפעסענטליכע ווייכס־אַפּטאַסע־נעאָרדנעטער דר. קאָפּ זיין עפּאָכעמאַכענדעס ווערק, עגע־האַלטענד דאס פיר דיא שלוסספּאַהנדלונג נעזאַמטלטע אַסטרוכע מאַטעריאַל, ווענדען זיא זיך איבריגענס אַן „ווייכס־ראַטהסאַנוואַרדנעטען ראַבינער דר. בלאָך, ווייען. 2. דער באַיאַן בעפינדעס זיך נעגענוואַרטיג אויף ווייזען.

עהרווירדען ראַבינער אין נאַדי קאַללאַ. מיט פּרי־נגען נעכען ווייר אייסקונפט אבער נור — ווענן ווייר בע־פּאַנט ווערדען. איין בייפּ איהרעיוויס איזט אונז נכט צוגעקאָמען. אס וואַס האנדעלט עס זיך איינגעלך?

הערען י. ס. פּר. אין פּאַרקאַט — פּאַטאַק: דער בע־ר״ספּענדע אָפּפּיציר איזט איין דייטשער אונד ק י י ן יודע.

G. H. urhölgynek, Debreczenben. Hisz éppen ez a mi nagy bajunk. Alig érintette a zsidó fiut a „miveltség" mája, már a hitét nyügnek tekinti. Alig vergődött h i t s o r s a i s e g i t-s é g é v e l valami polczra, gyáván és hálátlanul megtagadja, árubá bocsájtja vallását, Istenét. Csodálkozhatik-e hát, hogy a vallásához hiven ragaszkodó orthodox zsidó, ezeket tapasztalván, a „miveltséget" nem nagy malasztnak tekinti. Tessék ám a zsidó anyáknak gyermekeiket nemcsak a „vallás eszméjére", hanem a vallás g y a k o r-l a t á r a tanitani, a mint teszik ezt a katholikus anyák, kikre Nagysád hivatkozik. Az eszme levegő, elrepül, a c s e l e k e d e t b e n van eszme is, és benyomása m a r a d ó is. Persze, persze, hogy erre előbb a zsidó anyákat kellene nevelni. Fogadja kézcsókomat és ne haragudjék az igaz szóért.

הערען ש. ז. אין נאַדי־מיהאלי: סעריע 1548 נר׳ 65 אונד סעריע 2820 נר׳ 52 מיט יע 10 ליד נעצאָגען.

אַן דיא הערען נ. שם. אין סטראַסבאָרג מ. שם. אין מאַרקאָוויא. ה. ס. אין וראַשנאַ. ה. ס. אין וואַראַזדין. א. שם. אין יאַנאָשהאַזא: נכט נעצאָגען.

דיא נייען מאַטריקעל־בעצירקע.

11־טע סעריע דער פאַם קולטוסמיניסטעריאַלס בעריכטע נעגענוועטען מאַטריקעלבעצירקע.

מ א ק א. (קאָמ. טשאַנאַד.) פאַרזאָרגט: דר. סאַמיעל דאוזשא. מאַטריקעלפּרעדיגער: ראַבבינער עגאָר אנטאָן פּישער.

ב ע ס ט ע ר צ ע ב א נ י א. (קאָמ. זאָהל.) פאַרזאָרגט: מאַרטין הערטעקא. פאַרוואַלטער מאַטריקעלפּרעדיגער: לעאָפּאָלד פלישנער.

ב ר ע ז נ א ב א נ י א. (קאָמ. זאָהל.) פאַר־זאָרגט: אַרטין טעלעק. פאַרוואַלטער מאַטרי־קעלפּרעדיגער: לעדערער נאַטאַן פּישער.

ד י א מ ר א. (קאָמ. ראַאַב.) פאַרזאָרגט: ראַאַר שטיינער. מאַטריקעלפּרעדיגער: ראַבבינער סימאָן פאַללאַך.

ט ע ט ה ־ ס ע נ ט ־ ק י ר ט. (קאָמ. ראַאַב.) פאַרזאָרגט: לעאָפּאָלד נעסטער. מאַטריקעלפּרע־דיגער: ראַבבינער יאַקאָב פּישער.

ח א ד י ע ס. (קאָמ. טאָלנאַ) פאַרזאָרגט: אַרטין עגינעלמאַן מאַטריקעלפּרעדיגער: ראַבבינער ע. מ. נאַטשין.

ב ע ט ה ל ע ן. (קאָמ. טאָלנאַ־ראַבאַקאַ.) פאַרזאָרגט: בערנאַט דייטש. מאַטריקעלפּרעדיגער: ראַבבינער יוזא לוסטענשטיין.

נ א ד י־ב א ט ש ק א. (קאָמ. מאַראַמאַראָש.) פאַרזאָרגט אונד פאַרוואַלטער מאַטריקעלפּרעדיגער: עבער ראָזענבערג.

ד ע ע ש. (קאָמ. טאָלנאַ־ראַבאַקאַ.) פאַרזאָ־רגט אונד פאַרוואַלטער מאַטריקעלפּרעדיגער: פּראַנץ האַטמאַן.

ס ע נ ה א ל אַ ם. (קאָמ. בעקעש.) פאַרזאָרגט: אונד פאַרוואַלטער מאַטריקעלפּרעדיגער: אינגאַץ ערעלשטיין.

ז י מ א נ ד. (קאָמ. אראד.) פאַרזאָרגט: זיג־מונד בלויא. מאַטריקעלפּרעדיגער: ראַבבינער מי־כאעל פּישער.

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

דאס נייע געזעץ בעגעזעטץ.

(פאָרטזעטצונג.)

e) דערזיגענע פאַבריקאַנט, דער דיא אים § 114 פאָרגעשריעבענען פּפּרוכטען צו ערפּאַללען אונ־טערלאַסט אונד דער נעגענאַיבער דעם בירגערלי־כען, וויא אויך דעם שטראַפּגעזעטצע פּראָצעסווערד־נונג בלייבט, ווענן דורך זיין פּערזיטמיסס אירגענד אין אינגלפּקספאַל זיך ערגייגנעט;

f) ווער איינען אים § 55 איפּגעצאַהלטען גע־ווערבעבעריעב אהנע אבמעלדונג אינטערבריכט, אדער נאך ערפאָלגטער אבמעלדונג זיינער אבזיכט, דאסזעלבע איפּצוגעבען, איהן נכט בייצ צום אבליפּע דעם בעהאַרדלך בעשטיממטען טערמינעס, אדער נור אין איינער וויזע פּאַרבערטייבט, וועלכע צוריק אומגעהונג זיינער פּערפּפּליכטונג דיענט.

§ 159 דער נעהיליפּע אדער פּאַבריקפאַרבי־טער, דער זיינע אַרבייט ווידערעבטליך אים שטיכ לאַסט, קאָנן דורך דיא גייערבעבעהאַרדע צוריקק־געפּהרט, צור ערפּאַללונג זיינער שולדיגמיט אנגע־האַלטען אונד איבערדעס מיט איינער געלדשטראַ־פּע בייז צו 20 פּל. בעשטראַפט ווערדען.

§ 160 אין שווערערען אדער ווידערהאַלונגס־פּאַללען דער אים פּונקטע a) דעס § 157 נאַטהאַפט געמאַכטען אבערטרעטונגען קאָנן דער גייערבע־טרייבענדע דעם רעכטעס לעהרלינגע צו האַלטען, דער פּאַבריקאַנט אבער דעס רעכטעס, יענע אַרבי־טער צו פּערווענדען, אים ווענע דער גייערבע־בעהאַרדע פּיר דיא דייער איינעס יאהרעס פּערלוס־טיג ערקלאַרט ווערדען.

§ 161 בענעהט דער איינגענהומער איינער אים § 25 ערוואַהנטען בעטרעפּפּאַלאַנען אדער זיין שטעללפּערטרעטער ווידערהאַלט אירגענד איינע דער אין דען פּונקטען a), b) אונד c) דעס § 150 בע־צייכנעטען אבערטרייבונגען, אדער פּערגעהט ער זיך נאך ווידערהאַלטער בעהאַרדלכער וואַרנונג שווער גענען דיא פּאַרשפּאַטען אבער דיא פּאַנגטליכע זאַמענשטעלונגען יענע אבער דיא פּאַנג־טאַט אונד פּיראַמיד, זאָ קאָנן איהם דורך דיא פּאַליטישע בעהאַרדע, אים פּאַללע דער פּונקטע a) אונד b) בייז צוריק ערלאַנגונג דער רעכטסקראַפטיגען בעשללונגען, אים פּאַללע דעם פּונקטעס c) אונד אים לעטצטערוואַהנטען פּאַללע פּיר דיא דייער איי־נעס יאהרעס, דאס נעשאַפט איינעשטעלט ווערדען

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

fl. Reserve für Kursschwankungen der Bilanz A. 152,809 fl. Reserve für Kursschwankungen der Bilanz B. 150,000 fl. Spezial-Gewinnreserve der Lebensversicherungssektion, 633,181 fl. Gewinnreservefonds. Die von der Generalversammlung beschlossenen Statutenänderungen betreffen die Verlängerung der statutenmässigen Dauer der Gesellschaft und die Abkürzung der Frist zur Einberufung der jährlichen Generalversammlungen. Das Resultat des statutengemäß vollzogenen Wahlen ist folgendes: Herr Baron Karl von Reinelt, Präsident der Triester Handels- und Gewerbekammer, und Herr Baron Marco von Morpurgo, Präsident der österreichisch-ungarischen Lloydgesellschaft, wurden zu Direktoren und zwar Ersterer wieder-, Letzterer an Stelle des verstorbenen Herrn Gustav Landauer neugewählt; die Herrn Georg Afenduli und Graf Emil Alberti von Poja sind zu Revisoren wiedergewählt worden.

נעשעפטסבעריכט

נעשרייבט-נעשעפט. וויצען וואר נעסעפען ווענג צו מארקט נעבראכט. דיא קויפלוסט וואר מעסיג, 12000 מעצט. וואורדען פערקויפט. — דער וויצען איזט מיט לקר. נעפאללען

ווייצען, פחיים, 1000 מעצער 79.5 קילאגראמם 8.25 גולדן. 100 מעצערצענט 79, קילא 8.15 גולדען 100 מעצער-צענטנער 79.7 קילא. 8.20 גולדען. — 700 מצע 78, ס. 8.10 גול. 200 מצע 76, ק׳ —.8 גול. — באמשקאטר 1900 מעצערצענט 76.5 קילא 8.05 גולד. — פעסטער-באדען 106 מעצערצ 78. קילא 8.15 גולדען.

רעשאה 4·0 מעצער צענטנער 77.3 קילא 7.90 גולד (אללעס פער 3 מאנאט).

מאיז 5,95 — 6, גול.

קוקורוץ 5.10—5,15 גולד.

האפער. 5,75 — 6,60 גול. פער מאססא.

מעהלנג-נעשעפט. וויצען פער הערבסט 5.50 — 7.51 גולד. האפער פער הערבסט 5.93 — 5.95 גול. קוקורוץ פער יוני 1886, 5,11—5.16 גולד.

רעגן. באמשעד פער אייניסט-פעסטמאכער 10. — —10, גולד. פער יולי-אייניסט — גולד.

פעסטער שראנטפיעה - מארקט

בייא דעם אם 1-טן ד. מ. היער אין פעסט אבגעהאלטענן וואכענמארקט וואורדען 2769 שטיק גראס- אונד 860 קלייו-פערד צו מארקט געבראכט. הויפטאן וואורדען פערקויפט: 52 שטיק שטערע, פער מאאר אאן 100 ביז 200 גולדען — 1324 אכסען דאס מאאר אאן 200—360 גולד 753 קוהה, דאס מאאר אאן 120—200 גולד 280 מעלב-קוהה דאס שטיק אאן 100—220 גולד 147 שטיק ביעפעל, דאס מאאר אאן 160—230 גול. 7.8 שטיק קעלבער דאס שטיק אאן 8 — 22 גול. 92 שטיק שמאלז דאס מאאר אאן 8 —17. גולד. פרייזע פער 100 קילא: אכסען-פלייש 48—54 גולדען. קוה-פלייש —.45—47 גולד. קאלב-פלייש 60—62 גולד. אונד בי-פפעל-פלייש 40—44, גולד.

תעוויסגעבער אי. פעראנטווארטלעכער רעדאקטאר: מ. סאבאלטשי

ווייא דיא אינטערעסענטע פראנזעסען גרתאל-טען מיט דער ערסטען נוממער דאס פראכט-אללע פראמיענבילד

„פרייטאג אבענד".

נראטים אינד פראנקא צוגעשיקקט

פערנער דיא ביזהער ערשיענענען פארטעצונגען דעם נעגענווארטיגן פליעסענדען אללי-עטאמס דאס נייע גרעססענעזען ווערדען ווייל אממסטלבען אינזערער אבאנענטען אינזעדען אבאלד דאסזעלבע אבגעטאאסען זיין ווירד.

K. k. priv. Versicherungsgesellschaft „Riunione Adriatica di Sicurta" in Triest.

Die Generalversammlung dieser Gesellschaft, in welcher die Rechnungsabschlüsse und der Geschäftsbericht über das Bet iebsjahre 1885 vorgelegt wurden, hat am 23. Juni in Triest stattgefunden und gehen wir in Folgendem einen kurzen Auszug aus den umfangreichen, den Geschäftsgang in allen Branchen beleuchtenden Vorlagen. 1. Lebensversicherungen im Jahre 1885 sind Polizzen ausgestellt worden über 8,679, 144 fl. Kapital und 18, 599 fl. Rente. Die am 31. Dezember 1885 in Kraft bestandenen Versicherungen beziffeten sich auf 36,877,015 fl. Kapital und 81,237 fl. Rente und betragt der reine Zuwachs 4,318,750 fl. an versichertem Kapital und 13,787 fl. an Renten. Die Prämieneinnahme in dieser Section ist um 308,404 fl. gegen das Vorjahr gestiegen und beliet sich auf 1,595,158 fl. Für Todesfalle, Erlebens- und Aussteuer-Versicherungen wurden 695,285 fl. ausgezahlt, wovon 43,979 fl. auf die Rückversicherer entfielen. Außerdem sind 144,081 fl. für in Schwebe gewesene Todesfall- und Erlebensversicherungen reservirt worden. Die Prämienreserve per ultimo Dezember 1885 betragt 7,417,300 fl. wovon 844,952 fl. auf die Rückversicherer entfallen und ergibt sich sohin eine Netto-Zunahme um 526,388 Gulden. 2. Elementar-Feuer-Transport- und Hagel-Versicherungen. Die Prämien Einnahmen in diese drei Branchen beziffeten sich auf 7,770,654 fl. Für Schäden wurden 5,282,481 fl. ausbezahlt wovon 2,088,974 fl. den Rückversicherern zur Last fielen. Ueberdies sind 200,022 fl. für schwebende Schaden in Reserve gestellt worden. Für Rückversicherungen sind in diesen drei Branchen 3,137,244 fl. verausgabt worden. Die Baar-Prämienreserve betragt in der Feuerbranche 1,530,362 fl. und in der Transportversicherungsbranche 15,374 fl. Das Prämien-Portefeuille mehrjahriger Feuerversicherungen beläuft sich auf 17,802,536 fl. Insgesammt sind von der Riunione seit deren Bestand rund 127½ Millionen Gulden für Entschadigungen bezahlt worden. Die Geschäftsergebnisse des Jahres 1885 waren sehr befriedigende und haben alle Branchen mehr oder minder zu dem günstigen Resultate beigetragen. Der Gewinn betragt 482,078 fl. 24 kr. und sind davon zunachst 150,000 fl. zur Erhöhung der Spezialreserve für Hagelversicherungen und 45,235 fl. 51 kr. zur Erhöhung der Reserven für Kursschwankungen verwendet worden. Von dem Reste wurde statutengemäß 51,114 fl. 50 kr. in den allgemeinen Gewinn-Reservefond gelegt und verbleiben nach Abzug dieses Betrages, dann der Tantiemen und des Beitrages für die Spar- und Versorgungskasse der Gesellschaftsbeamten 183,235 fl. 89 kr. zur Vertheilung an die Actionäre. Die Dividende ist auf 55 fl. per Aktie (gegen 50 fl. im Jahre 1884) festgesetzt worden und kommt vom 1. Juli angefangen zur Auszahlung. — Die Reserven haben im Jahre 1885 um 825,145 Gulden zugenommen und beziffern sich per Ende Dezember 1885 auf 9,815,258 fl, welche sich wie folgt vertheilen: 6,602,439 fl. Prämienreserve der Lebensversicherungen, 1,530,362 fl. Prämienreserve der Feuerversicherungen, 15,374 fl. Prämien der Transportversicherungen, 550,000 fl. Spezialreserve der Hagelversicherungen, 181,093

פערלאזונג

1) דער 1854-ער לאזע.

28 85 132 206 292 305 346 507 637 713 903 1147 1176 1177 1234 1282 1318 1329 1390 1501 1547 1580 1780 1896 1986 1995 2256 2266 2373 2466 2579 2677 2700 2903 2915 3031 3076 3204 3253 3340 3606 3771 3773 3782.

2) דער זוינגער-לאזע

בייא דער אם 1. ד. מ. פאראנגאמעסענען ציעהונג וואורדען דיא נאכשטעהענדען סעריען געצאגען. אונד צוואר: 417 455 525 1224 1290 1961 1797 2282 2327 2346 2689 2708 אונד 2961. דער הויפטטרעפער מיט 200000 גולד. פיעד אויף ס׳ 455 נו׳ 91, דער 2-טע טרעפער מיט 20,000 אויף ס׳ 2327 נו׳ 20 אונד דער 3-טע טרעפער מיט 5000 גולד אויף ס׳ 2961 נו׳ 64; פערנער געווינגען: יע 1000 גולד: ס׳ 1290 נו׳ 06, ס׳ 2327 נו׳ 23 אונד ס׳ 2689 נו׳ 59.

3) דער אונגארישע ראטהקרייצלאוז.

בייא דער אם 1-טען יולי 1886 פאראנגאמעסענען ציעהונג וואורדען אללגעזעהן פערזיכטיג מיט דעם קליינסטען טרעפער פאן 6 גולד געצאגען. אז. צ.: 2702 2614 6154 742 3570 605. — דער הויפטטרעפער מיט 15000 גולד. פיעל אויף ס׳ 1790 נו׳ 91 אונד דער 2-טע מיט 1000 גולד. אויף ס׳ 1707 נו׳ 67. פערנער געווינגען: יע 500 גולד. ס׳ 3933 נו׳ 72 אונד ס׳ 3805 נו׳ 43; יע 100 גולד: ס׳ 4841 נו׳ 95, ס׳ 4146 נו׳ 37, ס׳ 6495 נו׳ 95, ס׳ 4380 נו׳ 43, אונד ס׳ 4525 נו׳ 3.

4) דער XII. אונגארישען וואלטהאטענקויפס-לאוז.

בייא דער אם 30. ד. מ. פאראנגאמעסענען ציעהונג דיעזער לאוז פיעל דער הויפטטרעפער מיט 60000 גולדען אויף ס׳ 2861 נו׳ 3. דער 2-טע מיט 15000 גול. אויף ס׳ 645 נו׳ 71, מיט 10000 גולד. אויף ס׳ 711 נו׳ 46, מיט 5000 גול. ס׳ 1457 נו׳ 90. — יע 1000 גולדען געווינגען: ס׳ 2169 נו׳ 8, ס׳ 740 נו׳ 96, ס׳ 1939 נו׳ 80, ס׳ 2334 נו׳ 30, ס׳ 28 נומ׳ 78. — דיא געווינסטע ווערדען מיט פאפיערגעלד אויסבעצאהלט.

האמבורגער פאם 30-טען יוני 1886.

ברין 69 43 23 88 68

ווער ערוכען אונזערע געעהרטען פרעגומעראנטען אונד פרייגיבע זיך מיט אירגען צייטונגען דירעקט אז אונזערע רעדאקציאן צו וועגדען.

אונד בימטען ווער דיא אדרעסע דייטליך ווייא פאלגט אנצוגעבען:

יידישע פעסטער צייטונג

האכשטראסע נומער 1. בודאפעסט.

Jüdische Pester Zeitung

Hochstrasse Nr. 1, Budapest.

פרוכט- אונד מעהלפרייז-טאבעללע.

פרוכט	קוראנטען פער קילאגראם	פער 100 קילאגראם
מאיז (ארבס)	72—70	6.30—6.10
נעדעסע פיעטער	60	5.80—5.40
„ מאיז	62	—.—
האפער	41	6.60—6.20
קוקורוץ בנאנאט. נייא	75	5.25—5.10
דעטשא אנדערער „	73	5.10—5.05
הורוץ	—	—.—

פעסטער-מעהל	וויצען	פער הערבסט		7.53
	„	„ פרילאהר		—.—
	„	„ יוני 1886		5.15
	נעדעסע	„ פרילאהר		—.—
	האפער	„ הערבסט		6.—
	רעגן	„ אוגוסט		—.—

זאק מעהל			kr.	fl.
	נומער	0	80	15
דער זאק צו 100-קילאגראם מיט זאק פרייז כאהן	„	1	30	15
	„	2	80	14
	„	3	20	14
	„	4	30	13
	„	5	80	12
	„	6	20	12
	„	7	80	11
	„	8	—	11
	„	8½	—	10
שווארצס אלטע מעשהאדע פרעדהעפע			—	28
„ נייע „ קאסאעל			—	25

וויצען	פער הערבסט	קוראנטען פער 100 קילאגראם
נאראנונגארישער	75	—.—
„	76	7.45—7.40
„	77	7.55—7.50
„	78	7.65—7.60
„	79	7.75—7.70
„	80	7.85—7.80
„	81	—.—
פעסטער-באדען	75	—.—
„	76	7.85—7.75
„	77	7.90—7.80
„	78	8.—7.90
„	79	8.10—8.—
„	80	8.15—8.10
„	81	—.—
וויסענבורגער	75	—.—
„	76	7.95—7.85
„	77	8.—7.90
„	78	8.10—8—
„	79	8.15—8.10
„	80	8.25—8.20
„	81	—.—
טהייס	75	—.—
„	76	7.95—7.85
„	77	8.—7.90
„	78	8.10—8.—
„	79	8.15—8.10
„	80	8.25—8.20
„	81	—.—

קורס-טאבעללע פאם 1. יולי.

לאזע	fl.	kr.
1854-ער 4-פרעצענטיגע שטאאטס-לאוז	131	—
1860-ער „ נאטור „	139	—
דעטשע „ פרעמדע „	139	50
1864-ער לאוז צו 100 גולדען	168	—
דעטשע „ 50 „	167	50
אונגארישע פרעמדענלאוז צו 100 גולד.	121	25
פרעמדענרענטע-לאוז	125	—
לאאז יזמפעמפעריע	52	—
פרינצלאוז	18	25
קרעדיט-לאוז	177	—
קלאאז-לאוז	44	50
לאאז-הויפטשטאדט אפרעם-לאוז	119	—
אונגארישע-לאוז	21	—
קלוזיר-לאוז צו 10 גולד.	23	—
קלאאזיר לאוז „ 20	17	75
אאגער לאוז „ 40	46	—
מאהרע לאוז „ 40	41	75
וויאלאר לאוז „ 10	18	50
מאהרע לאוז „ 20	57	25
אלאצלוזער לאוז „ 10	23	25
סט.-גענואאס לאוז „ 40	54	75
מאאגאלי-לאוז „ 20	25	25
פרינסער לאוז „ 100	27	—
דעטשע „ 50	69	—
וואלדשטיין-לאוז „ 20	33	25
וינדישגרעץ „ 20	42	50
ווינער לאוז „	126	—
פרעמדע פרעמדענלאוז	31	75
אונג. לאנדעס-לאוז	9	15
פרעמדענרענטע	14	—

ווייצען פער הערבסט	kr.
אונגארישע מאלענענס צו 4.פרעצענטיגע	106	30
דעטשע „ „ „ „	—	—
פעסטער-לענדער-פיעה	117	20
אונגארישע אפאנדיר-לאוז	94	75
אונגארישע גרונדענטלאסטונגען	105	—
פעסטער באנאטער	105	—
דענמארקער	105	—
גאליצישע	105	20
מאריסער	109	—
קראאטישע אונד סלאוואנישע	105	20
אונגار. אינדענמאל-אנלעהען	152	75
וויינבערגער-אנלעהען-אקציאנען	99	80
אונגار. הויפטע-אינדענמאל-אבלאזונגס-אנ.		
נען פר 100 צו 5%	—	—
אונגار. גרונדענטלאסטונגס אבלאזונגס-אנ.	103	50
אונגار. פארלעהנס-אנ. אינדענשיפ 5%	101	75
אלפעלד-אונגאר באהן	192	25
אונגار. אלגעמיינע אינדענמאל צו	179	50
אונגار. לאנד-אקס-באהן	100	60
אונגار. דענעבאהן	102	—

נעלד-קורס.	kr.	fl.
דאלגער אוסשאג	—	—
דוקאטען	5	93
אקצייען-אנ. 8 גולד. אלגעמיינע	9	97
דייטשע רייכסבאנקנאטען	61	90
20 מארק-שטיקקע	12	38
דייטשע אוסמאל	10	29
דייטשע אמעריקא-וכסל	1	23

Eigenthümer Witwe M. REIS. Herausgeber und verantwortlicher Redacteur: M. SZABOLCSI. Budapest. Druck von Sam. Markus, Andrássystrasse Nr. 12.

ראטהזעל.*)

אלס צוזעץ בין איך געראסטן אינס לעבען,
אינד וואכס צו איינעם רעזולטאט אין;
זינד פיסע מיר אינד רוקקען נכט גענעבען,
וא לויפ׳ איך דאך אינד מ׳אגע לאסטן דאנן,
איך האבע אינס צוויא, דאך אחנע האנדע,
דיא שטרעקקע איך נא׳ ווייט אפט אינס;
אינד האב׳ איך אויך נכט דאך נאך וואנדע,
וא זואחנען טויזענדע דאך אין מיינעם היז;
אלס קינד שאן מוססט איך אין דיא פרעמדע געהען,
וא באלד דיר שאנע פיהלינג קאם;
איך מוססטע מיך אים ווילדען מאנצע דרעהען,
ווענן מיר דער ווינד דען אטהעם שיער בענאהם.
אינד דיא דערנער מיינער ראנגען צוקקצאקק רייזע
מאנס אפט מיין ליעד באלד ווילד, באלד טרייס;
דאך קאמט דער ווינטער אינגעשטומער ווייזע,
דא ליעג איך שלאפענד, טרימענד, אחנע לויס.

חידה.

(מלה בת שתי הברות) מאת המשורר שמעל הערץ.

א׳: אם רצונך למצאני, אחיבי ארוני,
באיין אמורי תבקשני, שם בארמוני,
או בעין אין לנה רצוני,
גם לעמיד בתפארת גיל, וישישני;
אולם לבא בכלה, גדול היזני,
גם לשכון במדה, רב עצבוני.

ב׳: ואותי באין יהודא הושיב קוני,
האח! בעלות המודה שם מעוני;
בין שמות ביראיך תמצא מכוני,
אך בספר תורתך אין מלוני,
גם לחיות בישת מאוד דאבוני,
בראש זמי שבת תמצאני.

איפלאזונג דער ראטהזעל אין נו׳ 73:

I. דעם דייטשען:

אין 700 שפרינגען, וויא דער האזע אינד דער הונד יעדער 850 מעטער צוריקגעלעגט האבען ווערדען.

II. דער חידה:

חֶלֶב, חֵלֶה חָנָה, רֶכֶן, לָבָן (עיר)
לָבָן — נְבָה, לְבָנָה, חֶלְבְּנָה.

ריכטיג האבען געלאזט:

ביידע, דיא הערען: יעקב שנייטצער — נורמא, חיים קראמער — נעדיעה, שמעל יעקב וואלד אונד שמואל ווייסמאנן — קוימא, יוסף צבי בוינער — קלוי, זענגערן, בנימין יהודא בי״ן יאפאפארט — עדא׳בענע וואלף טייטעלבוים — מאסאנא, מ׳ קרינצשעער — יאסקע, רעקעדיהאו, יוסף גרינבערג — פרעסבורג, יחיאל מאיר סאנטשה — חידלאשא, מ׳ פינק — איישטיין, ווייס עס שפשין — דאבסא, מאיר שוק — נאדאיוואי, שלום סנ״ל — בערנסאס, ישראל חיים הערלינגער — עדיהאי׳מאראטה, מאראמאן האשנאדער — טעשען, אדאלף ראזענבוים — מאלניא, בערנאט עינסט — מאשאטין.

דאס דריטע, דיא הערען: יאקאב אייזינגער — טשיטש, לעאפאלד וויז — מעוא מעטר, עדיארד נאס — נאמעסמא, בערנער מאר עס שאנדאר — אמאראיטצא, מאיר ראטה — ד׳ סעדאהעלי, אראדה עס לאיאש נאלדבערגער אלי׳ זיסמאן — שא׳אקאוא.

דיא חידה, דיא הערען: אברהם זאב — קאראוש־באריטא, יונה סאלאמאן אינד דוד בריון — קלויזענבורג, חיים בי״ן נייוורטה — אילאק, שמואל צבי שטייבער — דאלטשש, שלמה זאב סנ״ל שטרוים — ב׳ דיארמאט, מ׳ זאל׳ עזר — דינא׳סאלוויאר, ישראל נאם — מישקאלין, משה יוסף דאזענבערג — נ׳ראפאל, צבי לאנדוא — מ׳ יואשאר־הערז, איצק משה נאלדשטיין — עדרייא, יעקב פיסס — מ׳ פינעשה, דוד פ׳אוקעל — בערענסאס, מ׳ א׳ נאלדפינגער — האמאנגא.

נאכטראג, צו נו׳ 70: מיראי׳ לייטנאנטשר — ויראנא, ווייס עס שפשין — דאבסא, בערנהארדט אבראהאם באטשארד, אברהם בריך מאטאנאיטש אינד משה מאיר פייער — דרעזנוא, שמואל זינזיל פעדער — מאסאאי בערגער מאר — אמאראיטצא, מיכאל הילוו — עדה.

*) דיא נאמען דער איינזענדער ריכטיגער לאזונגען וועלען אין אן שלוסס דער נאכסטען פרימאנומעמער אינס צו אנמען ווערדען ווי אנדערע אנמעלדונגען.

כשר קאזע־גראסהאנדלונג.

איך בענאכרישטיגע הייעמיט דאס פ. ט. פיבליקום, דאס בי״א מיר אין בעסטער, האלטבארסטער קוואלישאט אללע גאטטענגען קאזע, וויא:

מאיאזע, ליפטויער, גראיער, עמענטהאלער, אונד קוואדגל

צו האבען זינד. וואריבער בי״א מיר פאן ארטהאדאקסטראבבינערן הכשרים בעהופס איינזיכט איפלעגען.

איפטראגע ווערדען בילליגסט געגען נאכנאהמע מיט מיט איסראהמע זאמסטאג מאלל פראמפט עפפעקטואירט. אבטוינגספאלל

DAVID DRUCKER, Budapest, Königsgasse 3.

דיא נייעסטע ערפינדונג

איזט דאס נאך פראפעסאר בא אונד איים אמעריקא נייפע־בעסטע עלאסטישע ברוכבאנדעפאן פאליצע

וואהל פיר הערען אלס אויך פיר דאמען אונד קינדער. זעלבע איזט אחנע פעדערן איים ווינעם נוממי קונסטליך קאנשטווארט אונד האט דען צוועקק, דאס עס זעלבסט דיא פעראלטעסטען בריכע אין קורצעסטער צייט אין דיא גלייכע לאנע בריינגט.

דייטש: אינסאמט 7—6 גולדען, דאפפעלטע 15—10 גולדען

פיר קינדער אום דיא האלפטע בילליגער.

איין נראפעס לאגער אין מיטטערשפרינגען, לופפ־פאלפטער בעשטפ־אינלאגען, נוממי־שטרומפפען, אונד אללער נוממי־וואארען־ארטיקעל. — בי״א בוכבאנדלערן בישטע אנזוגעבען אב רעכטס. לינקס אדער דאפפעלט, וא איך דיא לייבווי־ט.

MORITZ POLITZER, k. k. Bandagist,
Budapest, Franz-Deákgasse.

וויכטיג פיר רעגאליען־פאבטער.

רום, שלוויאיטיז, טרעבער, לעקאדע אונד עסטע ערצייגנ מאן אחנע אפפאראט בילליגסט מיט דען עסטען צען אונד אטהמיזשען אללן פאן

ארנאלד וואטטעריך

בודאפעסט, מאבאק־גאססע, גענעגאבער דעם אייז־, טעפפעל אפפערדיג פערגיר־, הייזענבלאזע, וויזענבאקעסס, גלי־, צערן, עגטזיזונגספולווער, מעסטער גענגען אללע ווייג־קראנקהייטען עצט. פערגיר: הימבעריזאפט אונד ציטראנגזאפט פיר נאיעע־פיללונג. דאנן: טענטע, גלאנצווייססע, וויאשבלייפארבע, לאבאדזיירג אונד לאבבאללאלל. פרייזקוראנט אונד מאנזולא־ציאנסבריעפ אין אללען שפראכען גראטיס.

ברינגער שטאפפע

פיר איינען עלענאטען זאמטעראנצוג אין קוסאנס צו מסר. 10·3 דאס זינד 4 וור. עللען יעדער קוסאן

אום פל. 4.80 איים פיינסטער, אום פל. —.7 איים האבפיינסטער, אום פל. 10.50 איים אללערפיינסטער

עכטער שאפוואלדע,

זאוויא קאמטארגע אונד אבערגעזעטזשאפפע פערזענדע גענגן נאכנאהמע דעם בעשראנט, דיא אלס דעפל אונד סאליד בעסטבעקאנגט טיגאבריקקנגעדעלאנג

SIEGEL-IMHOF in Brünn.

ערקלארונג: יעדער קוסאן איזט 3·10 מסר. לאנג אונד 136 צמט. בריים, דאהער אללאמאמען נעגענגער איין איינגן קאמפל. הערדע־אנצג.

דיא בעראנגט מאלדיזאט אונד בעדיזענדע לויסטונגספאהיגקייט אבגער פיגמא בריים דאפיר, דאס נור דיא בעסטע וואארע אונד נעגוויא נאך דעם נע־וואהלטען מוסטער געלעפערט ווירד.

דא יעצט יעדר פיללע שווערדלפיגמען אונסער דעם מאנטעל „ברינגער וואארע" אויך אינזעקען טרייבען, פערזענדעם דעשטענגען אבגעל נעדערלאנג מיסטער גראטיס אונד פראנקא.

קאנקורזע.

אן דער הערזוגען איזראעל. ארטה. מלכים, געמיינדע איזט דיא שטעללע איינעם זעדר פארצי־ליכען פארבעסערטן, דער צוגלייך שייב יקורא זיין מים, פאן דיה אלול הבע״ל, מיט איינעם אחרעם־געהאלטע פאן 450 פל. האלבער שחוטה. פרייע וואהנונג אונד בעדיישענדען געבעגעמאלמעגטען צו בעזוגטען. דעפלעקטירענדע מיט צייגניסען אבער אירדע בעפארזוגונג, מגאגזי זמגיי פערזעהען. מיס־סען צו איינעם פראבעפארבאנ הערער ערשיינען, ערבאר ווערדען רייזעשפעזען גיר דעם אמצעפטיר־טען פערגיטעט.

Abanj Szántó 27. Juni 1886.

הערמאנן דעסבערג, פראזעס.

אן יואשאר־אזט, (פרעסבורגער קאמיטאט) איזט דיא שטעללע איינעם שוחט ובודק, בעי חפלה וקורא, דער צוגלייך 12 קינדערן אים יידישען אונד דייטשען אונטערריכט ערטהיילען קאנן אונד דער אינגארישען שפראכע קונדיג איזט, וא׳פארט צו בע־זעטצען, בעיזרבער לעדיגען שטאנדעם, מיט גוטען צייגניסען פערזעהען, וואללען פערזאנליך אויף פראכע קאמטען, געהאלט 130 גולדען אחרליך נעבסט גאנצער פערפלעגונג.

דער פארשטאנד.

בעאבטענסווערטה פיר הויר ווילענדע אונד דורכריזענדע קורגאסטע אונד קויפליטע.

מיינע זייט 1. מאי פאן דער לוידאנגאססע נו. 5, אין דיא קאנינגסגאססע נמר. 17 איבערזיעדל־טע, כשר רעסטוראציאן מיט עלע־גאנטעם שפיזעסאלאן אונד מעהרערען האפ־ אונד גאססענציממערן, עבענערדיג, אויך אים I. שטאקע, עמפפעלע איך ערעם, דער אין גזונדעם, היינעם, רוהיגעם, לופטיגעם קוארטיר בענאטהיגט אונד מיט גוטען שפיזען אונד גטראנקען רעגעל אונד סאלדע בעריינט ווערדען ווילל. איך ערזוכע דיא געעהרטען לעזער, וועלכע זיך פיר מיינע פירמא אינ־טערעססיריי, זיך דיעזעלבע נאטרען צו וואללען, אים בי״א אירערם הערהערקאממען דאס נאכפרא־גען אונד זיכען צו עישפארען. האכאכטונגספאלל

פ. קרייין.

רעסטוריראטאר אי. זעלבי״אארענפאבריק, בודאפעסט קאנינגסגאססע 17 אים הויזע צום „לאנג פאלען"

מאלדיעסטעס

זעלבסטערצייגניסס.

שטילגערעכט איסגעפיהרטע, עللענגאנטע

שלאס- אונד שפייזעציממער

צו מילאנטעסטען פרייזען בי״א

H. Josef Reiss, Tischlermeister, **Budapest,**
Fabrikengasse 12, vis-à-vis dem Piaristen-Gebäude.

טרייבער מאר

אייזענמאבעל פאבריקאנט

פראמיאירט 1885

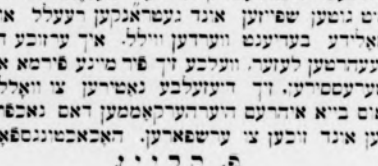

מאבריק: ליפאט־קאדס 8, נייעדערלאנג: בודאפעסט, אנדראששטראססע 2

עמפפעהלט זייזע ערצייגנ־ניסס פאן אייזענמאבעל:

דראטט- אונד פעדערמאטראטצען אונד קינדערוואגען.

בעסטען	פאן 4.50	פל.
קינדערבעסטען	„ 9.—	„
וואשטישע	„ 2.50	„
קינדערוואגען	„ 6.—	„
גארטענגאססעל	„ 2.50	„

אפפעזיטעם

נראפעס לאגער פאן גארטענמאבעל, גארטען־, עللטען, — פראזיינצאיפפאגע ווערדען צו ע״ן נראפ־, מאבריקפפרייזען פראטס עפעקטואירט. — אללזאמ־, פרייזקוראנט פראה אונד נראטיס.

Schreiber Mor, Budapest, Andrassystrasse 2.

הינצינערעכנעט, ניכט וואַעל אויסמאַכען, ווען דינע ריזעשפּעזען בעטראַגען.

„וואַגען זיא מיר דאָך — שפּראַך דער אַנגע־קאָמענע מיט ביישפּעלאָזער ביטטערקייט — ווייא כאַן מאַן זיא נעדערטראַכטיג זיין, מיט אַבוכט זיא צו בעטראַגען? וואָס זאָלל יעטצט מין שעץ מיט איהנען אַנפאַנגען? וואָהער ווערדען זיא דיא 4500 ווע־צאָהלען?“

„פֿון ווייא ער ווער באַצאָהלען, פֿרעגען זיא? נישט שלעכט, זאָלל ער לעבען. אשינעם בעל דבר האָט מיר דער הערר פֿון גאָלדמיילעבען געשיקקט! פֿון ווייא ער ווער באַצאָהלען? זעהען זיא דענן נישט דאָס געגענאַבער?“

„פֿריילך זעה׳, איך דאָס שלאָסס דעם גראָפֿען סענטרמאַ, אין וואָס פֿיר צוזאַממענהאַנג שטעהט דאָס אַבער מיט איהרער שיכד?“

„אין וואָס פֿער אַ צוזאַממענהאַנג? זעהען זיא דענן דאָרט נישט דעם באַנדעל שאָף?“

„וואָס געהען דענן דיעזע שאָפֿ איהרע שיכד אָן?“

„ווייא הייסט וואָס זע מער אַנגעהען? דע שאָף געהען דער עדען טאָג צווייטאָל פֿאַר מין פֿלאָט (צוין) פֿערבייא.

דער פֿערטעטער דעם הערן גאָלדענע גלאָטצט ליב הימעלריך פֿערדוטצט אָן. ער קאָנגט נאָך אומער נישט בעגריפֿען, ווייא זיא זיין שעף צו דען 4500 גוילדען קאָמען ווערד.

„וואָס, זע פֿאַרשטייען נאָך נישט“ — מיינטע יעטצט טרייאומפֿירענד ליב הימעלריך. — אַ שיי־נעם בעל דבר האָט מיר הערר פֿון גאָלדענע גע־שיקקט, וויסטען זיא דענן נישט, דאָס זיך דע שעף, וועגן זע פֿאַר מין פֿראָט פֿאַרבייגעהען, זיך אַנדאַ־בען (אַנדייבען) טעען.“

דער פֿערטע איזט פֿאָן דיעזער ערקלאַרונג נאַטירלך נישט בלוגער געוואָרדען, ליב הימעל־ריך אַבער ערקלאַרטע ווייטער:

„דע שעף ראַבען זיך יעדען טאָג צוואַמאָל אָן מין פֿלאָט, אין פֿון יעדען שאָף בלאַבט אַביסל וואָלל אָפֿן פֿלאָט, דע וואָלל קריכט ער צוזאַמען, אין דאָ דאַרייס צוצוט מאַכען, אין פֿון דע צוצוט ווער איך אַ וואַרע דע 4500 בעצאָהלען.“

דאָס געוויסט. דאָס דער פֿערטעטער דעם הערן גאָלדענע נאָך דיעזער ערקלאַרונג געמאַכט, האָטטע געוויסס פֿערדענט געמאַכט צו ווערדען, צו בעטראַגען אַבער איזט עס אונמאָגליך.

❦

אין אַרצט צום אַנדערן: אַבער הערר כאַללע־נאַ, זיא האָבען מיר וואַהרענד מיינעם לאַנד־אויפֿענטהאַלט איינען שאָנען שטייך געשפּעלט. איך אַבערגעכע אויגען מיינע פֿאַציענטען, דיא איך שאָן דיט יאַהרע אונד טאָג בעהאַנדלע אונד דיא מאַכען זיא מיר אין פֿערר וואָכען געזונד!

❦

דעם זרח: זאָגט מיר וואָרום טרינקט איהר אימער גליך אין אַללער פֿרי דריא שנאַפּסע? — דעם בריך: דאָס איזט זיא. איין שנאַפּס איזט מין פֿרהשטיק; אַבער איך בין געוואָהנט, אימער פֿאַר אונד אַ דעם פֿרהשטיק אין שנאַפּסל צו טרינקען.

❦

אוס גאַסטהויז: גאַסט: אַבער הערר ווירטה, וואָס איזט דענן דאָס? דאָ פֿינדע איך אין מיינער וויסט דריא טאַרטע פֿלעגען! — ווירטה: אַבער ערלייבען זיא, פֿערצייהען זיא: וואָגען דיא פֿלעגען געקאָכט זינד, קאָנגען זיא דאָך נישט מעהר לעבענדיג זיין!

❦

פֿראַגע: וואָס איזט אין געבראַטענעם פֿער־שפּרעכען? — אַנטוואָרט: אין געשפּראָכענעם פֿער־בריכען.

❦

ערסטער בחור: זיט איך בייא דעם שמואל דיא טאָג דאָס קאָגען איך דען בראַקעל פֿלייש הינגע־טער שלינקען. — צווייטער בחור וואָס פֿעהרט דיא דענן? — ערסטער בחור: דאָס פֿלייש.

פֿרייטאָג פֿאָלליעטאָן.

איין אַבענטייער.

(4־טע פֿאָרטזעטצונג.)

דער אַסטראָלאָג מיטטע דאָגגע צייט הינאַנטערנע־שטיגען זיין, דענן ווערדראָדט הולט זע אָן, אין אַשהיע צו שאָפֿען אונד אייכצוהיגן; ער מעכטע בעריישט טיעף אין דאָס אינגערע דעם הינעלס געקאָממען זיין, אויף וועכטעם דער טהרים שטאָנד. אַלס ער ענדליך אין אייגען געדאַנקען, געוואַלטיגען נאָגג אינטאָאַס, דער נור דאָגגע אונד וואָגען אייגיגע שטיפֿען ניעדערפֿיהרטע, וועלכען ער אַבער נור געבוקקט הוכשרישען קאָנגטע.

אייגע צייטלאָנג האָטטע מאַן געכען דעם נאָגגע דאָס וואַסער דעם פֿלוססעס רייטען: דאָגגע כאָ דער אַסטראָלאָג לינקס אין אין זיטענגעוואַלגע, אונד דאָגגע נאָך אין אין אַנדערעם אַב, ביז ער ענדליך נאָך קורצעם רוהע, אין אייגע־אייזערנגע פֿאַרטע שטאָנד. הויך קלאָפּפֿטע ער דריטמאָל אין פֿלאַטצליך עטאָנטע אייגע זאָגטע, וואָהרהקלינגענדע שטיטטע: „ווער איזט דאָ?“

נאָכמאָלס קלאָפּפֿטע דער אַסטראָלאָג דריטמאָל. דיא שטיטטע ריפֿ אַבערמאָלס: „ביזט דיא עס?“

דער אַסטראָלאָג קלאָפּפֿטע דאָס דריטטע דריטמאָל. יעטצט שפּראָך דער געפֿאַנגענע: „אַ דיא ביזט עס פֿערטיג!“

„איך בין עס, טהייערער פֿרייטט!“ אַנטוואָרטטע דיעזער מיט האָהלער שטיטטע.

„וואָס בריינגט דיא?“

„דיא פֿראָגע קונדע, דאָס דער פֿילגער איינגעפֿאַנ־גען אונד אין דאָס פֿעראיל דעם פֿולטאָנס געבראַכט וואָרדען.“

„נון גלויבטט דיא ווירקליך, פֿעטיגען, דאָס איך דאָ־דורך עלאָאַס ווערדע?“

„אַ געוויסס, מאַקאַי, דיין אַהנהערר דער קאָנגליכע זאָגגע איזט צוגאָן וואָר, אַ געוויסס דעראיינטט איינע דיינער ענקעל וויינען שטוהל איזט צוגאָן אויפֿטשטאַנד וווּרד: אַ געוויסס וויטטט דיא בעפֿרייט ווערדען!“

„נון, נון, פֿערטיג, איך וויל פֿערטיג, דענן דיא וואָרטט מין לעהרער אינד פֿאַשנרליכער פֿיגור, ביז דיעזער שוריקע פֿאָן פֿולטאָן דורך צוואָגג, זיין אַסטראָלאָ צו וועד־דען, אונד אין דאָ דאָס דיא מיר נור נישטס געטראָן, אונד שטעכטע מיך פֿאָר אַללען פֿינדען — איך אַבער נעדולדיג נעהאַרט טראָטץ אינזאָלכען וועהט אונד פֿעלער לידען אין דעטם פֿינטטעטען קערקער, וויל דיא זאָגטע כט, דיא שטינדע דער פֿרעאָגונג ווידד קאָמטען — וואָהלאָן! דיא זאָגטע יעטצט: דיא אַיזט געקאָמטען! אַ האַלטע וואָרט, האַלטע וואָרט, פֿעטיגען!“

„איך ווערדע וואָרט האַלטען, אונד אַלטע איך צו גרונדע נעהען!“ שפּראָך דוטטע דער אַסטראָלאָ.

„אַ דאָגגע איך אַיזט, פֿרייד מיינעם הערצענס,“ שפּראָך דיא שטיטטע, „אָגגע מיר, וועגן דיא עס ווייטט, וואָס מאַכט אייא?“

דער אַסטראָלאָ שטטעלטע דיא אַינוויללע דאָס הויטט, דאָגגע בעטטיטטע ער זיך, אונד זאָגגע: „אייך דיא הערר עס! — דאָך איך מוס פֿאָרט, עס איזט צייט צו גהען, לעבע וואָהל!“

אונד שנעלל שרטט ער צוריק, וואָהרענד דער גע־פֿאַנגענע אייהם נאָכגעריף: „לעבע וואָהל, לעבע וואָהל, נעבע נאָטט אויף קורצע צייט!“

דער אַסטראָלאָ אייליגט דיא וויטטגאַנגע צוריקק, דיא ער געקאָממען, ביז ער וועדער אין דאָס הויטטגעוואָלבע געלאַנגטע. הויר שרטט ער ראַט נאָך אייגע לאַנגע צייט פֿאָרוואָרטס, ביז ער צו דעם פֿוסס אייגער טרעפּפּע קאַם. דיעזע גינג ער הינגע, וואַנדטע זיך דאָגגע דורך אייגע שמאַלע שפּאַלטטע, ביז ער פֿאָר אייגער האָהען וואַנד שטאַנד, דיא קוריפֿאָר לוגט אונד וונג שפּערטע. הויר וונטט דער אַסטראָלאָ אייגע פֿערבאָרגענע קליגקע, פֿאָגד אונד דריקקטע דיא, אין גראָסער שטיין דערעטע זיך דורך אייגען נעהיטטען מעכאַניסמוס, אונד פֿערגען שטטע אין דאָס צימטער, אין וועלכעם בעגאָגען בען יאָגאָ די־טודעלע אַנטט שלומטערטע.

יעטצט וואַנטטען אַללע, דיא עס אינטערעסטירטע, דאָס דיעזע וואַנדערע אים פֿעראיל דיא, דער סולטאָן, דיא מאַכטע, דער אַסטראָלאָג, דער געפֿאַנגענע; פֿעטיגען אבער, נאָכדעם ער דען זיין דעטטטאַנדען אין דענע בעטטאַ־טעטע, פֿאַנטטע דיא האַנד אונד שטטעלטע דיא, ביז בעגי־אַמין, וועגן אַאך שווער אייגע בעוועגונג דעם עדוואַכענם מאַכטע. — —

III.

עס קאָטטעטע דעם קאָנגליכען אַסטראָגאָגען בעדען, אַל־פֿערען אַללערדינגס צוטעלך מהע, דען פֿילגער בעגיא־מין בען יאָגאָ דיא מורעלאָ אויס דעם שלומטער צו ערוועק־קען, וועלכעם ער זיך אין דעטם פֿראַכטטען נעפֿאַנגטטעם זאָ הארטלאָ איבערלאַסטען, ווער דריא מאַנע דורך דיא ווטטע נעוואַנדערט, האָט וואָהל דאָס רעכטע צו שלומטערן. דאָהער דריטטע עס אויך לאַנגע צייט, בעפֿאָר אונזער נישט־וואַנ־דערער דאָס בעוואַכטטען זיינער האַנע וועדער געוואַנן, אונד דאָגגע נישט זאָ ערשטוגטע בעטראַכטטעטע אויהן פֿערען, דיא ער דען פֿערען, דער נאָך דאַצו וואָהל וואַכטטע, ווער דער נעפֿאַנגענע דיא, אָהנע דאָס דריעער דיא ערזע האַטטע, פֿאָן דעם יעמאַלס אייגע קונדע עטפֿאַנגען צו האָבען, וועל־כער עטצטע פֿאַר אויהם שטאַנד.

עס וואַר דאָהער ווהר נאַטירליך, דאָס בעגאַמין, נאָכדעם ער דען הערען פֿערען לאַנגערע צייט אַנגעטטאַרדט, ענדליך אויסרוף:

„וואָ בין איך? אונד ווער זייד איהר?“

דער אַסטראָלאָג זאָה איהן שאַרף אָן, אונד אַנטוואָר־טטעט: „ביידעם זאָללט איהר פֿראָהרען, וועגן איהר טרייא אונד נעוויסענהאַפֿט דיא פֿראַגע בעאַנטוואָרטטעט: וועס־האַלב זייד איהר נאָך אַלמאַצאַל נעקאָממען?“

„אויך דאָס וויל איך נעגן,“ ערוויידערטע יעגער, „וועגן איהר מיר צוטאָר זאָגטט, אָב, אַלס וואָס איך אויך צו ערקענגען גליבע, איהר אייך יודע זייד? דענן דאָגגע ווערדטע איהר מיך באַלד פֿערשטעהען —.“

„פֿטס, פֿטס, פֿרייגד בין איך דאָס, אבער הער איזט דורכאויס נישט דער אַס, ראַיבער ערקלאַרונגען אייסצוטייטען — יא, איהר ווערדטע — אָהנע אונטטצער ווייטע נאָטט נעפֿאַהר איבער אויך צו בריינגען, אונד נאָך נראָטטע איבער אונדערע, דיא איהר נישט אינמאַל קענגט — הער נאַר נישט דאָטר נעלטען מיטטען. מאַן ווערד אייך נישט פֿראַגגען אונד זאָ בריכט איהר נישט צו אַנטוואָרטען. אַלזאָ שפּרעכטע, וואָצו קאָטטט איהר נאָך אַלמאַצאַל?“

„הם! וואָצו איך נאָך אַלמאַצאַל קאָטטט? עס שיינט דאָך, אַלס אָב איהר ווייטטעט, ווער איך בין — דענן זאָגטט האָטטע מאַן מיך נישט בים נאָטען נענאַנגט אונד היעהער געבראַכט — אונד דאָגגע מאָטטע דיא פֿראַגע זאָהר איבער־פֿרטטטגען זיין. — איך קאָטטע אייס דעם פֿערגעטען ווענטטען —“

„דאָס אַיזט מיר ווהר ליעב,“ בריוטטע פֿערען דאָ־צווייטען.

„בין דיא האַלבע וועלט דורכוואַנדערט. —“

„מרעפֿפֿליך!“ וואָרף יענער הינען.

„נון, וואָצו? וויל עס מיך אינגען טרעב צו וואָ־דען, דאָגגע אויס דיא לאַנדער אונד דיא פֿאָלקער קענגען צו לערנען, דיא נאָטטטע ערדע בעוואָהנען, ענדליך אויס מיינע גלייבענגענאָסען אין דער צעטטטטרייאונג צו בעוינען, זיא צו טראָטטען, זיא צייר טשאַנדראַאַטטגקייט צו ערטאַהנען, אונד צו ערפֿאָהרען, וויא עס אויס דיא שטערט. זאָ קאָט איך ביז באַסאָרא, וויא איך אייגענטליך אומקעהרען וואָללטע. אבער דא זאָגטט מאַן מיר, דאָס הייער אין אַלמאַצאַל, דער רעטטטע שפּראַסלינג דעם קאָנגס דאַווד, יענעס צווייגליין, אייף דעם אינזעדע האָפֿפֿנונג רוהט, וואָהנע — אונד דא מאָטטע איך מיך אייף, אָבטטעע נישט אייף דיא גלוטה דער ווייטטע אַס מאַנע, נישט אייף דען שרייא דעס שאַקאַלס אין דער נאַכט. אים אין אַלמאַצאַל מיך פֿאָר דעם עקקאָדענען צו בריינגען, אבער . . .“

„הארט!“ ריף פֿערען וויא אויסער זיך, דיא ביזט מיין מאַנן, נישט ווייטער, דיך ווענדטע אונז נאָטט צור דעט־טונג, מיין אייגע שפּאַרטטע דיך אויס פֿאָן ווייטטעם צו אינזערם בייטטאַנד, אונד ווערע איך האָבע מיך נישט גע־אַרגט . . . דיא מיר נעגרייפֿט מאַנן דעם וועטטענס, וואָהן יודאָס פֿאָס אינטערגאַנג דער יאָנגע — זעלבטט אין עקקאַ־נעס וועקקטיג דעם הייליגען הערטטער . . .“

ער האָטטע דיא האַנד בעגאַטטנס עריגייפֿטען, אונד דריקקטע אונד שטטעלטע דיא, האָטט דיעזער פֿאָטט אויטט־שריט פֿאָר שטעהען, ענדליך אָנטע ער: „וואָס זאָלל איך דענן טהון? אונד נאָך אַינמאַל: „דיא בין איך אונד ווער זייד איהר? . . .“

„איהר זייד אויס פֿעראיר דעם סולטאָן צוריקען אַלס דען נאָטטע עראַלטע; דעם מאָטטגען הערטטעטס פֿאָן אַלמאַצאַל, אינד איך בין זיין דעטטטאַנדער שקלאַפֿע, דער אַסטראָלאָג בעריגן אַל־פֿעטיגען . . .“

(פֿאָרטזעטצונג פֿאָלגט.)